

ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ
ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 2019 ΕΚΘΕΣΗ ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΩΝ

«Το Δικαστήριο της
Ευρωπαϊκής Ένωσης
εγγυάται την τήρηση
του δικαίου της Ένωσης»

ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ

2019 Έκθεση πεπραγμένων

Το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι το ένα από τα επτά ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα.

Πρόκειται για τη δικαστική αρχή της Ένωσης η οποία έχει ως αποστολή να εξασφαλίζει την τήρηση του δικαίου της Ένωσης μεριμνώντας για την ομοιόμορφη ερμηνεία και εφαρμογή των Συνθηκών.

Μεριμνά για τη διαφύλαξη των αξιών της Ένωσης και συμβάλλει με τη νομολογία του στο ευρωπαϊκό οικοδόμημα.

Το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης αποτελείται από δύο επιμέρους δικαιοδοτικά όργανα: το «Δικαστήριο» και το «Γενικό Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης».

Περιεχόμενα

Πρόλογος του Προέδρου	5
-----------------------------	---

1| Το 2019 με μια ματιά

A / Η χρονιά σε εικόνες.....	8
B / Η χρονιά σε αριθμούς.....	24

2| Το δικαιοδοτικό έργο

A / Επιλογή από τις σημαντικότερες αποφάσεις της χρονιάς	32
B / Αριθμοί-κλειδιά του δικαιοδοτικού έργου	53

3| Μια χρονιά εξωστρέφειας και διάδρασης

A / Οι πιο σημαντικές εκδηλώσεις	62
B / Αριθμοί-κλειδιά	70

4| Η διοίκηση στην υπηρεσία της δικαιοσύνης

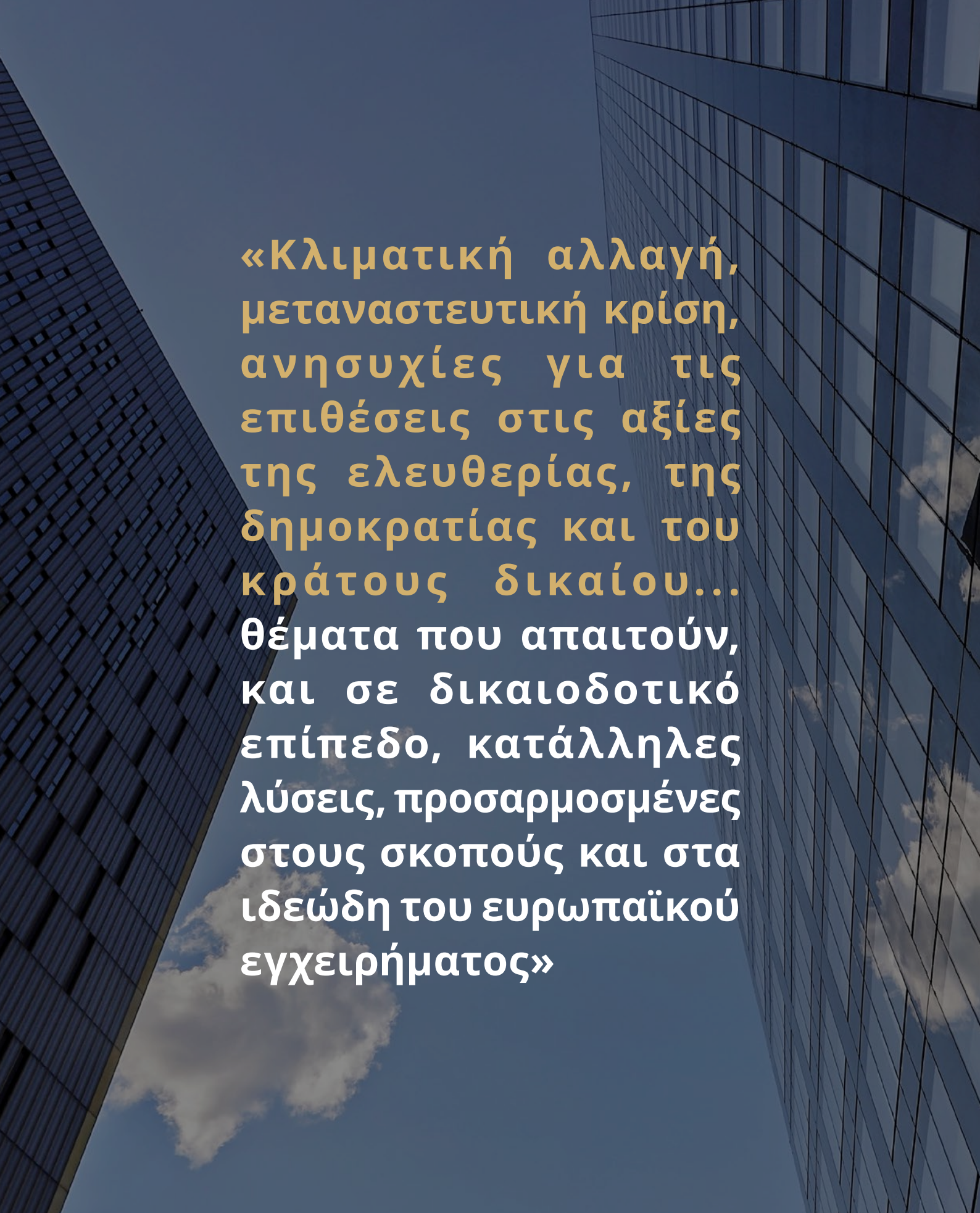
A / Συνεχής αναζήτηση της αποτελεσματικότητας	74
B / Το Δικαστήριο επεκτείνει την παρουσία του στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης.....	76
Γ / Ένα θεσμικό όργανο που σέβεται το περιβάλλον	78

5| Με το βλέμμα στο μέλλον

81

6| Μείνετε συνδεδεμένοι!.....

85

«Κλιματική αλλαγή,
μεταναστευτική κρίση,
ανησυχίες για τις
επιθέσεις στις αξίες
της ελευθερίας, της
δημοκρατίας και του
κράτους δικαίου...
θέματα που απαιτούν,
και σε δικαιοδοτικό
επίπεδο, κατάλληλες
λύσεις, προσαρμοσμένες
στους σκοπούς και στα
ιδεώδη του ευρωπαϊκού
εγχειρήματος»

Koen Lenaerts

Πρόεδρος
του Δικαστηρίου
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΠΡΟΛΟΓΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ

Το 2019 ήταν για το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης μια χρονιά που σηματοδεύτηκε από επετείους και μεγάλες αλλαγές: τη δέκατη επέτειο από την έναρξη ισχύος της Συνθήκης της Λισσαβώνας, η οποία προσέδωσε ισχύ πρωτογενούς δικαίου στον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ένωσης, τη δέκατη πέμπτη επέτειο της «μεγάλης διεύρυνσης» της Ευρωπαϊκής Ένωσης, την τριακονταετηρίδα του Γενικού Δικαστηρίου και, κυρίως, την ολοκλήρωση της μεταρρύθμισης της δικαιοδοτικής δομής της Ένωσης, δυνάμει της οποίας κάθε κράτος μέλος έχει δύο δικαστές στο Γενικό Δικαστήριο.

Ένα ιδιαίτερος ευχάριστο γεγονός έλαβε χώρα στις 19 Σεπτεμβρίου 2019: με τα εγκαίνια του τρίτου πύργου εορτάστηκε η περάτωση της πέμπτης επέκτασης του Μεγάρου του Δικαστηρίου, η οποία κατέστησε δυνατή τη συγκέντρωση ολόκληρου του προσωπικού του θεσμικού οργάνου κάτω από την ίδια στέγη για πρώτη φορά μετά από 20 έτη.

Χαίρομαι επίσης και για το άνοιγμα του θεσμικού μας οργάνου προς το κοινό, όπως αποτυπώνεται στην πρωτοφανή επιτυχία της ημέρας «Ανοιχτές Πόρτες», στην εμβάθυνση του Δικαστικού Δικτύου της Ευρωπαϊκής Ένωσης και στον εμπλουτισμό του ιστοτόπου του θεσμικού οργάνου, όπου παρέχεται πρόσβαση, σε όλες τις διαθέσιμες γλώσσες, στις αιτήσεις προδικαστικής αποφάσεως που υποβλήθηκαν από τους δικαστές των κρατών μελών, καθώς και στα σημειώματα και τις μελέτες που συντάχθηκαν από τη Διεύθυνση Έρευνας και Τεκμηρίωσης του Δικαστηρίου.

Σε επίπεδο στατιστικών, το 2019 ήταν εξαιρετικό για διάφορους λόγους. Ο συνολικός αριθμός των 1 739 υποθέσεων που περατώθηκαν από τα δύο δικαιοδοτικά όργανα πλησιάζει το ιστορικό υψηλό του 2018. Το ίδιο το Δικαστήριο έκρινε έναν άνευ προηγουμένου αριθμό υποθέσεων (865 το 2019 έναντι 760 το 2018). Ο δε συνολικός αριθμός των υποθέσεων που εισήχθησαν (1 905) είναι ο μεγαλύτερος που έχει καταγραφεί έως σήμερα. Μεταξύ των υποθέσεων αυτών παρατηρείται ο μεγαλύτερος αριθμός προδικαστικών υποθέσεων που εισήχθησαν σε διάστημα ενός έτους (641), γεγονός που μαρτυρεί την αυξανόμενη εμπιστοσύνη των εθνικών δικαστηρίων στο δικαιοδοτικό σύστημα της Ένωσης. Πρέπει επίσης να επισημανθεί ότι την 1η Μαΐου 2019 άρχισε να εφαρμόζεται ο μηχανισμός της προηγούμενης έγκρισης της εξέτασης ορισμένων αιτήσεων αναίρεσεως. Θα παράσχει στο Δικαστήριο τη δυνατότητα να αξιοποιεί καλύτερα τους πόρους του προς το συμφέρον των πολιτών.

Στις σελίδες της επισκόπησης αυτής του έτους 2019, ο αναγνώστης θα διακρίνει επίσης τις προσπάθειες που κατέβαλαν τα δύο δικαστήρια προκειμένου να μειωθεί η μέση διάρκεια των δικών (15,6 μήνες το 2019 έναντι 18 μηνών το 2018) στο πλαίσιο της άοκλης επιδίωξης μιας αποτελεσματικής και ποιοτικής δικαιοσύνης.

Τέλος, δεν πρέπει να λησμονούμε ότι το 2019 υπήρξε έτος ταραχώδες για την Ευρωπαϊκή Ένωση. Κλιματική αλλαγή, μεταναστευτική κρίση, ανησυχίες για τις επιθέσεις στις αξίες της ελευθερίας, της δημοκρατίας και του κράτους δικαίου... τόσα θέματα που απαιτούν, και σε δικαιοδοτικό επίπεδο, κατάλληλες λύσεις, προσαρμοσμένες στους σκοπούς και στα ιδεώδη του ευρωπαϊκού εγχειρήματος, και που θα συνεχίσουν να έχουν άμεσο αντίκτυπο στις διαφορές οι οποίες άγονται ενώπιον του Δικαστηρίου και του Γενικού Δικαστηρίου.

Τούτο καταδεικνύει τον κεντρικό ρόλο των δικαιοδοτικών αυτών οργάνων για την προώθηση της Ένωσης δικαίου και των θεμελιωδών αξιών στις οποίες στηρίζεται.

Sun

Mon

Wed

Thu

Fri

Sat

29

30

2

3

4

5

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

19

20

21

22

23

24

28

29

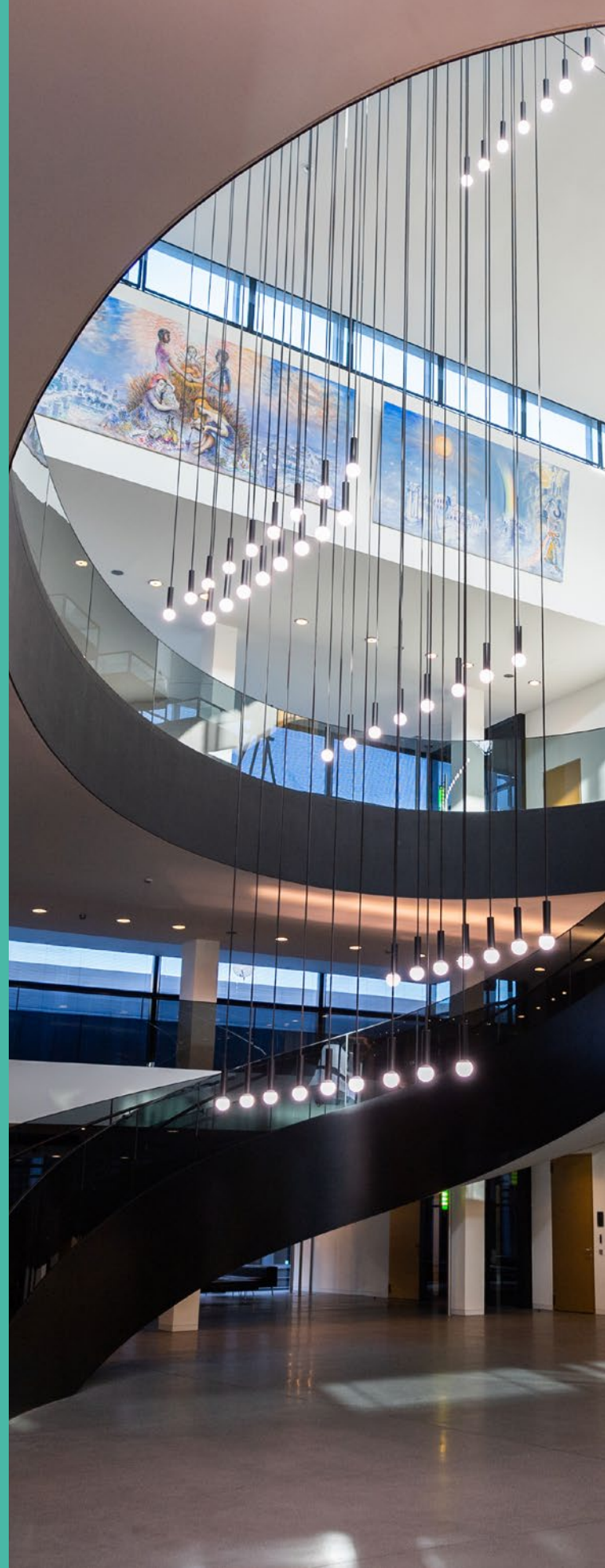
30

31

TO 2019 ME MIA MATIA

A | Η ΧΡΟΝΙΑ ΣΕ ΕΙΚΟΝΕΣ

Ιανουάριος

22 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ

Απόφαση Cresco Investigation

Η αναγνώριση, στην Αυστρία, της Μεγάλης Παρασκευής ως **αμειβόμενης ημέρας αργίας** μόνο για τους εργαζομένους που ανήκουν σε ορισμένες Εκκλησίες αποτελεί **διάκριση λόγω θρησκείας** την οποία απαγορεύει το δίκαιο της Ένωσης ([C-193/17](#)).

► (βλ. σ. 40)

Φεβρουάριος

6 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ

Ανάληψη καθηκόντων νέου γενικού εισαγγελέα στο Δικαστήριο

Ο **Priit Pikamäe** (Εσθονία) διορίζεται γενικός εισαγγελέας προς αντικατάσταση του γενικού εισαγγελέα N. Wahl (Σουηδία).

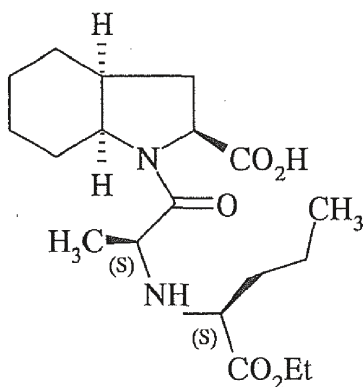

11 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ

Απονομή του βραβείου «Puñetas de Plata»

Απονέμεται στο Δικαστήριο το αργυρό βραβείο της ένωσης ισπανικού νομικού τύπου (ACIJUR). Το βραβείο αυτό απονέμεται ετησίως στα πρόσωπα ή στους θεσμούς που διακρίνονται για τις δραστηριότητές τους **στην υπηρεσία της δικαιοσύνης**.

Μάρτιος

7 ΜΑΡΤΙΟΥ

Απόφαση Tweedale

Το Γενικό Δικαστήριο ακυρώνει τις αποφάσεις της Ευρωπαϊκής Αρχής για την Ασφάλεια των Τροφίμων (EFSA) με τις οποίες η αρχή αυτή αρνήθηκε την πρόσβαση στις μελέτες τοξικότητας και καρκινογονικότητας της δραστικής ουσίας **γλυφοσάτη**. Το κοινό πρέπει να έχει πρόσβαση στις πληροφορίες σχετικά με τις συνέπειες των εκπομπών μιας δραστικής ουσίας στο περιβάλλον οι οποίες συνδέονται με τον δυνητικά τοξικό και καρκινογόνο χαρακτήρα της ουσίας αυτής ([T-716/14 και T-329/17](#)).

20 ΜΑΡΤΙΟΥ

Ανάληψη καθηκόντων δύο νέων δικαστών

Ο **Andreas Kumin** (Αυστρία) διορίζεται δικαστής στο Δικαστήριο, προς αντικατάσταση της Maria Berger. Στο πλαίσιο της μεταρρύθμισης του Γενικού Δικαστηρίου, η **Ramona Frendo** (Μάλτα) διορίζεται δικαστής στο Γενικό Δικαστήριο.

29 ΜΑΡΤΙΟΥ

Εισαγωγή ενώπιον του Δικαστηρίου της υπόθεσης Constantin Film κατά YouTube και Google

Το Γερμανικό Ομοσπονδιακό Δικαστήριο (Bundesgerichtshof) ερωτά αν η YouTube (Google) μπορεί να υποχρεωθεί να γνωστοποιήσει τους **αριθμούς τηλεφώνου, τις διευθύνσεις e-mail και τις διευθύνσεις IP** των προσώπων που μεταφόρτωσαν ταινίες **προσβάλλοντας τα πνευματικά δικαιώματα** ([C-264/19](#)).

Απρίλιος

8 ΑΠΡΙΛΙΟΥ

Επίσκεψη αντιπροσωπείας του Διεθνούς Δικαστηρίου στο Δικαστήριο

Γίνεται δεκτή στο Δικαστήριο αντιπροσωπεία του Διεθνούς Δικαστηρίου, κύριου δικαιοδοτικού οργάνου του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών (ΟΗΕ). Οι συζητήσεις αφορούν, μεταξύ άλλων, την κατανομή της **ευθύνης στο διεθνές δίκαιο** μεταξύ της Ένωσης και των κρατών μελών της στους τομείς που διέπονται από το δίκαιο της Ένωσης.

30 ΑΠΡΙΛΙΟΥ

Γνωμοδότηση CETA

Ο μηχανισμός επίλυσης διαφορών μεταξύ επενδυτών και κρατών ο οποίος προβλέπεται στη **Συμφωνία ελεύθερων συναλλαγών μεταξύ Ευρωπαϊκής Ένωσης και Καναδά (CETA)** συνάδει με το δίκαιο της Ένωσης ([Γνωμοδότηση 1/17](#)).

Μάιος

1Η ΜΑΪΟΥ

Νέα διαδικασία έγκρισης της εξέτασης των αιτήσεων αναιρέσεως

Με σκοπό την αποτελεσματική απονομή της δικαιοσύνης, οι αιτήσεις αναιρέσεως κατά των αποφάσεων του Γενικού Δικαστηρίου που αφορούν υποθέσεις επί των οποίων **έχει προηγηθεί εξέταση από ανεξάρτητο τμήμα προσφυγών** θα υποβάλλονται σε προηγούμενη διαδικασία έγκρισης της εξέτασής τους.

► (βλ. σ. 5)

14 ΜΑΪΟΥ

Απόφαση CCOO

Τα κράτη μέλη πρέπει να επιβάλλουν στους εργοδότες την υποχρέωση να εφαρμόζουν αντικειμενικό, αξιόπιστο και ευχερώς προσβάσιμο σύστημα **μέτρησης του ημερήσιου χρόνου εργασίας** κάθε εργαζομένου [\(C-55/18\)](#).

► (βλ. σ. 41)

14 ΜΑΪΟΥ

Απόφαση Neymar

Είναι άκυρη η **καταχώριση του σήματος NEYMAR** από ιδιώτη, διότι αυτός ενήργησε κακόπιστα όταν κατέθεσε την αίτηση καταχώρισης του σήματος ενώ γνώριζε την ύπαρξη του Βραζιλιάνου παίκτη, ανερχόμενου αστέρα του ποδοσφαίρου με διεθνώς αναγνωρισμένο ταλέντο [\(T-795/17\)](#).

► (βλ. σ. 45)

23 ΜΑΪΟΥ

Απόφαση Frank Steinhoff κ.λπ. κατά ΕΚΤ

Το Γενικό Δικαστήριο απορρίπτει την **αγωγή αποζημίωσης που άσκησαν κατά της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ)** ιδιώτες επενδυτές οι οποίοι υπέστησαν ζημιές λόγω της αναδιάρθρωσης του ελληνικού δημοσίου χρέους, το 2012, μέσω ανταλλαγής χρεογράφων έκδοσης ή εγγύησης του Ελληνικού Δημοσίου με νέα χρεόγραφα. Η αναδιάρθρωση αυτή δεν συνιστούσε δυσανάλογη και ανεπίτρεπτη προσβολή του δικαιώματος ιδιοκτησίας των εν λόγω επενδυτών, παρά το ότι δεν είχαν συναινέσει στο μέτρο αυτό [\(T-107/17\)](#).

14 ΙΟΥΝΙΟΥ

Συζήτηση στρογγυλής τραπέζης «Ο δικαστής και το δίκαιο του ανταγωνισμού»

Οι συζητήσεις τις οποίες
οργάνωσε το Γενικό Δικαστήριο
περιστρέφονται γύρω από την
αξιολόγηση των διαφόρων
συστημάτων δικαστικού ελέγχου
στο δίκαιο του ανταγωνισμού.

➤ (βλ. σ. 63)

19 ΙΟΥΝΙΟΥ

Απόφαση adidas

Το σήμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης
το οποίο κατέχει η εταιρία adidas
και συνίσταται σε τρεις παράλληλες
λωρίδες τοποθετημένες προς πάσα
κατεύθυνση είναι **άκυρο**, διότι το σήμα
αυτό δεν έχει αποκτήσει, στο σύνολο
του εδάφους της Ένωσης, διακριτικό
χαρακτήρα λόγω της χρήσης του
([T-307/17](#)).

➤ (βλ. σ. 46)

24 ΙΟΥΝΙΟΥ

Απόφαση Επιτροπή κατά Πολωνίας

Η πολωνική νομοθεσία για τη
μείωση του **ορίου ηλικίας
συνταξιοδότησης των δικαστών
του Ανωτάτου Δικαστηρίου** είναι
αντίθετη προς την αρχή του κράτους
δικαίου και παραβιάζει τις αρχές της
ισοβιότητας και της ανεξαρτησίας
των δικαστών ([C-619/18](#)).

➤ (βλ. σ. 36)

Marian Weyo/shutterstock.com

8 ΙΟΥΛΙΟΥ

Απόφαση Επιτροπή κατά Βελγίου

Το Βέλγιο οφείλει να καταβάλει ημερήσια χρηματική ποινή ύψους 5 000 ευρώ διότι δεν κοινοποίησε στην Επιτροπή τα μέτρα μεταφοράς της οδηγίας για τα ευρωζωνικά δίκτυα ηλεκτρονικών επικοινωνιών. Πρόκειται για την πρώτη επιβολή χρηματικής κύρωσης λόγω της **παράλειψης ανακοίνωσης των μέτρων μεταφοράς** μιας οδηγίας στο εσωτερικό δίκαιο ([C-543/17](#)).

fizkes/shutterstock.com

9 ΙΟΥΛΙΟΥ

Αίτηση γνωμοδότησης σχετικά με τη Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ζητεί να διευκρινιστεί αν οι προτάσεις σχετικά με την **προσχώρηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης στη Σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης για την πρόληψη και την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών και της ενδοοικογενειακής βίας** είναι συμβατές με τις Συνθήκες ([Γνωμοδότηση 1/19](#)).

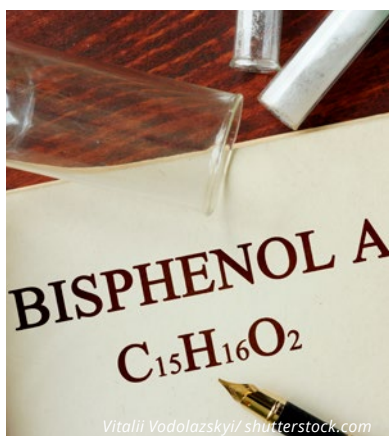
BigTunaOnline/shutterstock.com

10 ΙΟΥΛΙΟΥ

Απόφαση Amazon

Η Amazon υποχρεούται να θέτει στη διάθεση των καταναλωτών **μέσο επικοινωνίας ικανό να εξασφαλίσει γρήγορη και αποτελεσματική επικοινωνία** με αυτήν ([C-649/17](#)).

► (βλ. σ. 43)

11 ΙΟΥΛΙΟΥ

Απόφαση δισφαινόλη Α

Επικυρώνεται η καταχώριση της δισφαινόλης Α στον κανονισμό REACH ως **ουσίας που προκαλεί πολύ μεγάλη ανησυχία** λόγω των τοξικών για την ανθρώπινη αναπαραγωγή ιδιοτήτων της. Ο κανονισμός αυτός εκδόθηκε από την Ευρωπαϊκή Ένωση με σκοπό την καλύτερη προστασία της ανθρώπινης υγείας και του περιβάλλοντος από τους κινδύνους που συνδέονται με τις χημικές ουσίες ([T-185/17](#)).

➤ (βλ. σ. 33)

Σεπτέμβριος

19 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ

Εγκαίνια του τρίτου πύργου

Ο νέος πύργος εγκαινιάζεται από τον Πρόεδρο Koen Lenaerts, παρουσία της Αυτού Βασιλικής Υψηλότητας Μεγάλου Δούκα Ερρίκου του Λουξεμβούργου και του Πρωθυπουργού του Λουξεμβούργου Xavier Bettel. Με ύψος 115 μέτρα, πρόκειται για το **ψηλότερο κτίριο** του Λουξεμβούργου.

➤ (βλ. σ. 64)

Βλ. βίντεο στο YouTube

24 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ

Αποφάσεις Starbucks και Fiat Chrysler («tax rulings»)

Ακυρώνεται η απόφαση της Επιτροπής με την οποία κρίθηκε παράνομο το μέτρο φορολογικής ενίσχυσης που εφάρμοσαν οι **Κάτω Χώρες υπέρ της Starbucks (T-760/15 και T-636/16)**. Αντιθέτως, απορρίπτονται οι προσφυγές κατά της απόφασης της Επιτροπής με την οποία κηρύχθηκε παράνομο το μέτρο ενίσχυσης που εφάρμοσε το **Λουξεμβούργο υπέρ της Fiat Chrysler Finance Europe (T-755/15 και T-759/15)**.

➤ (βλ. σ. 48)

25 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ

Συνέδριο «Το Γενικό Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην ψηφιακή εποχή»

Στο Δικαστήριο οργανώνεται εκδήλωση για να εορταστεί η τριακονταετηρίδα από την ίδρυση του Γενικού Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

► (βλ. σ. 65)

Ανακαλύψτε στο κανάλι μας στο YouTube την **αναμνηστική ταινία** για την επέτειο, με συνεντεύξεις των πρώτων μελών του Γενικού Δικαστηρίου, καθώς και στον ιστότοπο CVRIA τα **πρακτικά του συνεδρίου**.

Βλ. βίντεο στο YouTube

26 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ

Μερική ανανέωση του Γενικού Δικαστηρίου και άφιξη νέων δικαστών

Η σύνθεση του Γενικού Δικαστηρίου μεταβάλλεται στο πλαίσιο της **μερικής ανανέωσης και ενίσχυσής του**. Διορίζονται οι ακόλουθοι δικαστές: Tuula Rynne (Φινλανδία), Gerhard Hesse (Αυστρία), Mirela Stancu (Ρουμανία), Iko Nõmm (Εσθονία), Laurent Truchot (Γαλλία), Johannes Christoph Laitenberger (Γερμανία), Roberto Mastroianni (Ιταλία), José Martín y Pérez de Nanclares (Ισπανία), Ornella Porchia (Ιταλία), Miguel Sampol Pucurull (Ισπανία), Petra Škvařilová-Pelzl (Τσεχική Δημοκρατία), Gabriele Steinfatt (Γερμανία), Rimvydas Norkus (Λιθουανία) και Tamara Perišin (Κροατία). Στο Γενικό Δικαστήριο υπηρετούν **52 δικαστές**.

26 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ

Εκλογή του Προέδρου και του Αντιπροέδρου του Γενικού Δικαστηρίου

Κατόπιν της μερικής ανανέωσης των μελών του Γενικού Δικαστηρίου, ο **Marc van der Woude** (Κάτω Χώρες), Αντιπρόεδρος του Γενικού Δικαστηρίου από το 2016, εκλέγεται Πρόεδρος του Γενικού Δικαστηρίου για τριετή θητεία. Ο **Σάββας Παπασάββας** (Κύπρος), δικαστής του Γενικού Δικαστηρίου από το 2004, εκλέγεται Αντιπρόεδρος επίσης για τριετή θητεία.

Οκτώβριος

1Η ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ

Απόφαση Planet49

Για λόγους προστασίας των προσωπικών δεδομένων, η αποθήκευση **cookies**, που αποσκοπούν στη συλλογή πληροφοριών σχετικά με τους χρήστες του διαδικτύου, δεν μπορεί να πραγματοποιηθεί χωρίς τη ρητή και ενεργό συγκατάθεση των χρηστών [\(C-673/17\)](#).

■ (βλ. σ. 39)

7 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ

Ανάληψη καθηκόντων δύο νέων δικαστών στο Δικαστήριο

Διεξάγεται πανηγυρική συνεδρίαση στην έδρα του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, επ' ευκαιρία της ορκωμοσίας και της ανάληψης καθηκόντων των δικαστών **Niilo Jääskinen**, προς αντικατάσταση του Allan Rosas (Φινλανδία), και του **Nils Wahl**, προς αντικατάσταση του Carl Gustav Fernlund (Σουηδία).

19 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ

Ημέρα «Ανοιχτές Πόρτες»

Με **4 825 επισκέπτες**, η διοργάνωση της ημέρας με «ανοιχτές πόρτες» το 2019 σημειώνει μια άνευ προηγουμένου επιτυχία.

■ (βλ. σ. 65)

21 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ

Εισαγωγή ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου της υπόθεσης Wagenknecht κατά Ευρωπαϊκού Συμβουλίου

Μέλος της τσεχικής Γερουσίας κατηγορεί το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ότι δεν έλαβε υπόψη τη **σύγκρουση συμφερόντων** που συνέτρεχε στο πρόσωπο του Τσέχου πρωθυπουργού όσον αφορά την **κατανομή των επιδοτήσεων της ΕΕ** ([Τ-715/19](#)).

24 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ

Απόφαση Κύβος του Ρούμπικ

Το Γενικό Δικαστήριο κηρύσσει **άκυρο το σήμα** που αποτελείται από το σχήμα του διάσημου κύβου. Ο λόγος είναι ότι το σχήμα του κύβου υπαγορεύεται αποκλειστικά από την τεχνική λειτουργία του ([Τ-601/17](#)).

➡ (βλ. σ. 46)

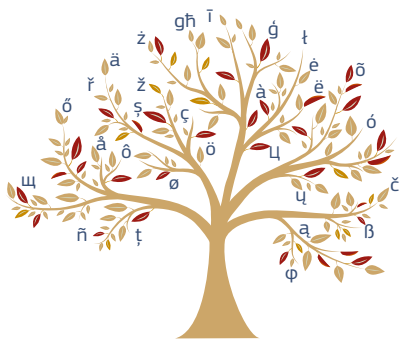
Νοέμβριος

8 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ

Εισαγωγή ενώπιον του Δικαστηρίου της υπόθεσης Επιτροπή κατά Ουγγαρίας

Η Επιτροπή βάλλει κατά της ουγγρικής νομοθεσίας που είναι γνωστή ως **«Stop Soros»**, η οποία προβλέπει, μεταξύ άλλων, την αυτόματη απόρριψη των αιτήσεων ασύλου που έχουν υποβληθεί από πρόσωπα που έχουν εισέλθει στην Ουγγαρία μέσω ασφαλούς τρίτης χώρας και τη μετατροπή σε ποινικό αδίκημα της **στηρίξης που παρέχεται στους αιτούντες άσυλο** των οποίων η αίτηση δεν μπορεί να γίνει δεκτή ([C-821/19](#)).

**13 KAI 14
NOEMBPIOY**

Σεμινάριο «Υπεράσπιση και ανάδειξη της πολυγλωσσίας»

Το Δικαστήριο προσκαλεί
προσωπικότητες προερχόμενες
από γνωστικά αντικείμενα όπως
η φιλοσοφία, το δίκαιο και οι
επιστήμες για να τους παρουσιάσει
την καθημερινή λειτουργία ενός
πολύγλωσσου δικαιοδοτικού
οργάνου και να θέσει τις βάσεις
μελλοντικής συνεργασίας υπέρ
της υπεράσπισης των αξιών της
πολυγλωσσίας.

➤ (βλ. σ. 66)

14 NOEMBPIOY

Ορκωμοσία δύο νέων μελών του Ελεγκτικού Συνεδρίου

Κατόπιν της μερικής ανανέωσης των
μελών του Ελεγκτικού Συνεδρίου,
η **Ivana Maletić** (Κροατία) και
ο **Viorel Ștefan** (Ρουμανία) ανέλαβαν
τα καθήκοντά τους στο Ελεγκτικό
Συνέδριο, δεσμευόμενοι επισήμως να
τα ασκήσουν με πλήρη ανεξαρτησία,
προς το γενικό συμφέρον της Ένωσης.

**18 KAI 19
NOEMBPIOY**

Forum Δικαστών

Το Forum αυτό, που διοργανώνεται κάθε χρόνο, φέρνει σε επαφή ανώτατους εθνικούς δικαστές από όλα τα κράτη μέλη με τα μέλη του θεσμικού οργάνου, προκειμένου **να ανταλλάξουν απόψεις επί διαφορών ζητημάτων** του δικαίου της Ένωσης.

➤ (βλ. σ. 67)

19 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ

Εξέλιξη του Δικαστικού Δικτύου της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Το Δικαστήριο παρέχει **ελεύθερη πρόσβαση**, μέσω του ιστοτόπου του, σε δικονομικά έγγραφα και σε κείμενα νομικής θεωρίας που περιλαμβάνονται στην πλατφόρμα του δικτύου αυτού.

► (βλ. σ. 75)

Δεκέμβριος

1Η ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ

10η επέτειος της Συνθήκης της Λισσαβώνας

Η νομική κατοχύρωση του **Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης** αποτελεί μια από τις μείζονες συνεισφορές της Συνθήκης της Λισσαβώνας. Όσον αφορά το Δικαστήριο, η Συνθήκη της Λισσαβώνας επέφερε μια σειρά από αλλαγές, όπως π.χ. στον τρόπο διορισμού των μελών του θεσμικού οργάνου και στην πρόσβαση των ιδιωτών στα δικαιοδοτικά όργανα. Επιπλέον, η **διαδικασία λόγω παράβασης** παρέχει πλέον τη δυνατότητα επιβολής χρηματικών κυρώσεων σε κράτος μέλος ήδη με την έκδοση της πρώτης απόφασης με την οποία διαπιστώνεται παράβαση.

3 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ

Σεμινάριο «EU and UN Sanctions: an EU perspective»

Το Γενικό Δικαστήριο φιλοξενεί σεμινάριο που διοργανώνεται από τη φινλανδική Προεδρία του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, την Υπηρεσία μέσω των εξωτερικής πολιτικής της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης, με τη συμμετοχή αντιπροσωπείας του Διαμεσολαβητή των Ηνωμένων Εθνών.

19 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ

Απόφαση Airbnb

Η Γαλλία δεν μπορεί να απαιτεί από την Airbnb να διαθέτει επαγγελματική ταυτότητα κτηματομεσίτη, δεδομένου ότι δεν **κοινοποίησε την απαίτηση αυτή** στην Επιτροπή σύμφωνα με την **οδηγία για το ηλεκτρονικό εμπόριο (C-390/18)**.

19 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ

Απόφαση Niki Luftfahrt

Αεροπορική εταιρία ευθύνεται για τη **ζημία που προκαλείται σε επιβάτη λόγω της ανατροπής ενός ποτηριού με καυτό καφέ**. Δεν είναι αναγκαίο το ατύχημα αυτό να συνδέεται με τυπικό κίνδυνο των αερομεταφορών **(C-532/18)**.

19 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ

Απόφαση Junqueras Vies

Πρόσωπο που εκλέγεται στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο αποκτά την ιδιότητα του μέλους τού ως άνω θεσμικού οργάνου από την επίσημη ανακοίνωση των αποτελεσμάτων και απολαύει των ασυλιών που συνδέονται με την ιδιότητα αυτή από το εν λόγω χρονικό σημείο (ιδίως της ασυλίας για τη μετάβαση που παρέχει στον νεοεκλεγέντα τη δυνατότητα να μεταβεί στο Κοινοβούλιο και να μετάσχει στην εναρκτήρια συνεδρίαση). Εάν εθνικό δικαστήριο κρίνει αναγκαία τη διατήρηση ενός μέτρου κράτησης για το πρόσωπο αυτό, οφείλει να ζητήσει το συντομότερο δυνατό από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο την άρση της ως άνω ασυλίας **(C-502/19)**.

Β | Η ΧΡΟΝΙΑ ΣΕ ΑΡΙΘΜΟΥΣ

Το θεσμικό όργανο
το 2019

Σε επίπεδο στατιστικών, το 2019 ήταν εξαιρετικό για δύο λόγους.

Ο **συνολικός αριθμός των υποθέσεων που περατώθηκαν από αμφότερα τα δικαιοδοτικά όργανα** προσεγγίζει το ιστορικό υψηλό του προηγούμενου έτους (1 739 υποθέσεις, έναντι 1 769 το 2018).

Ο **συνολικός αριθμός των υποθέσεων που εισήχθησαν ενώπιον των δύο δικαστηρίων** ξεπέρασε κάθε προηγούμενο, αφού ανήλθε σε 1 905 υποθέσεις (έναντι 1 683 το 2018 και 1 656 το 2017).

Αυτός ο φόρτος εργασίας αντικατοπτρίστηκε και στη δραστηριότητα των διοικητικών υπηρεσιών που παρέχουν καθημερινά στήριξη στα δικαιοδοτικά όργανα.

ΠΟΡΟΙ

429

**ΕΚΑΤΟΜΜΥΡΙΑ
ΕΥΡΩ**

για τον προϋπολογισμό του
2019

ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ

1

**ΔΙΚΑΣΤΗΣ
ΑΝΑ ΚΡΑΤΟΣ ΜΕΛΟΣ**

11

**ΓΕΝΙΚΟΙ
ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΙΣ**

ΓΕΝΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ

2

**ΔΙΚΑΣΤΕΣ
ΑΝΑ ΚΡΑΤΟΣ ΜΕΛΟΣ (ΑΠΟ ΤΟΝ ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟ ΤΟΥ 2019)**

2 256

**ΜΟΝΙΜΟΙ ΚΑΙ
ΜΗ ΜΟΝΙΜΟΙ
ΥΠΑΛΛΗΛΟΙ**

1 367 = 61 %
889 = 39 %

Η **εκπροσώπηση των γυναικών σε θέσεις ευθύνης** στη Διοίκηση τοποθετεί το Δικαστήριο στον υψηλότερο μέσο όρο των ευρωπαϊκών θεσμικών οργάνων

Το
 54 %

θέσεων διοικητικών υπαλλήλων και
καλύπτονται από γυναίκες

το
39 %

των θέσεων μεσαίων στελεχών

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΚΑΣΤΙΚΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ

(ΑΜΦΟΤΕΡΩΝ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΟΔΟΤΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ)

1 905

ΝΕΕΣ ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ

1 739

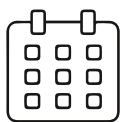
ΠΕΡΑΤΩΘΕΙΣΕΣ
ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ

2 500

ΕΚΚΡΕΜΕΙΣ ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ

168 286

ΔΙΑΔΙΚΑΣΤΙΚΑ ΕΓΓΡΑΦΑ ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΗΘΗΚΑΝ ΣΤΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΕΣ
ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΟΔΟΤΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ

Μέση διάρκεια των
διαδικασιών: περίπου

15,6 μήνες

Δικαστήριο **14,4** μήνες

Γενικό Δικαστήριο **16,9** μήνες

3 199

ανακοινώσεις δικαστικού περιεχομένου δημοσιεύθηκαν
στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

ΠΟΣΟΣΤΟ ΤΩΝ ΔΙΚΟΓΡΑΦΩΝ
ΠΟΥ ΚΑΤΑΤΕΘΗΚΑΝ ΜΕΣΩ ΤΗΣ
ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ E-CURIA

Δικαστήριο 80 %

Γενικό Δικαστήριο 93 %

Αριθμός λογαριασμών
πρόσβασης στην
εφαρμογή e-Curia 6 588

Το **e-Curia** είναι μια εφαρμογή πληροφορικής του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Παρέχει στους εκπροσώπους των διαδικών (στις υποθέσεις ενώπιον του Δικαστηρίου και του Γενικού Δικαστηρίου), καθώς και στα εθνικά δικαστήρια στο πλαίσιο αιτήσεων προς το Δικαστήριο για την έκδοση προδικαστικής απόφασης, τη δυνατότητα ανταλλαγής διαδικαστικών εγγράφων με τις Γραμματείες με αποκλειστικά ηλεκτρονικό τρόπο.

(βλ. βίντεο στο YouTube)

ΟΙ ΓΛΩΣΣΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

Ως πολύγλωσσο θεσμικό όργανο, το Δικαστήριο πρέπει να είναι σε θέση να δικάσει μια υπόθεση σε οποιαδήποτε επίσημη γλώσσα της Ένωσης. Εν συνεχεία, εξασφαλίζει τη διάδοση της νομολογίας του σε όλες τις επίσημες γλώσσες.

24 ΓΛΩΣΣΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ,
ΔΗΛΑΔΗ

552 ΓΛΩΣΣΙΚΟΙ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΙ

600 ΓΛΩΣΣΟΜΑΘΕΙΣ ΝΟΜΙΚΟΙ ΕΡΓΑΖΟΝΤΑΙ ΓΙΑ
ΤΗ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ ΤΩΝ ΕΓΓΡΑΦΩΝ

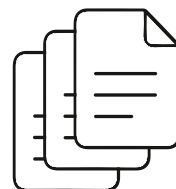
Στο Δικαστήριο, οι μεταφράσεις πραγματοποιούνται σύμφωνα με ένα υποχρεωτικό γλωσσικό καθεστώς το οποίο προβλέπει όλους τους δυνατούς συνδυασμούς των 24 επίσημων γλωσσών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Τα προς μετάφραση έγγραφα είναι νομικά κείμενα εξόχως τεχνικού χαρακτήρα. Γι' αυτόν τον λόγο, η μεταφραστική υπηρεσία του Δικαστηρίου απασχολεί μόνο **γλωσσομαθείς νομικούς** με πλήρη νομική κατάρτιση και άριστη γνώση δύο τουλάχιστον επίσημων γλωσσών πέραν της μητρικής.

Όγκος εργασίας (αριθμός σελίδων προς μετάφραση):

1 245 000 σελίδες

Παραγωγή της υπηρεσίας νομικής μετάφρασης:

1 265 000 σελίδες

Μέτρα εξοικονόμησης που λαμβάνουν τα δικαιοδοτικά όργανα με σκοπό τη μείωση των μεταφραστικών αναγκών:

580 000 σελίδες

71 ΔΙΕΡΜΗΝΕΙΣ ΓΙΑ ΤΙΣ
ΕΠ' ΑΚΡΟΑΤΗΡΙΟΥ
ΣΥΖΗΤΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΤΙΣ
ΛΟΙΠΕΣ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΕΙΣ

617

ΕΠ' ΑΚΡΟΑΤΗΡΙΟΥ
ΣΥΖΗΤΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ
ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΕΙΣ ΣΤΙΣ
ΟΠΟΙΕΣ ΑΠΑΙΤΗΘΗΚΕ
ΤΑΥΤΟΧΡΟΝΗ
ΔΙΕΡΜΗΝΕΙΑ

Βλ. βίντεο στο YouTube

ΑΝΟΙΓΜΑ ΣΤΟΥΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΕΣ ΤΟΥ ΝΟΜΙΚΟΥ ΚΛΑΔΟΥ ΚΑΙ ΣΤΟΥΣ ΠΟΛΙΤΕΣ

2 824

ΕΘΝΙΚΟΙ ΔΙΚΑΣΤΕΣ ΕΛΑΒΑΝ ΜΕΡΟΣ ΣΕ ΕΠΙΜΟΡΦΩΤΙΚΑ
ΚΑΙ ΑΛΛΑ ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ ΣΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ, ΕΠΙΣΚΕΦΘΗΚΑΝ
ΤΟ ΘΕΣΜΙΚΟ ΟΡΓΑΝΟ Ή ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΗΣΑΝ ΠΡΑΚΤΙΚΗ
ΑΣΚΗΣΗ ΣΕ ΑΥΤΟ

ΠΕΡΙΠΟΥ

23 000

ΑΤΟΜΑ ΕΠΙΣΚΕΦΘΗΚΑΝ
ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ

- ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΕΣ ΤΟΥ ΝΟΜΙΚΟΥ ΚΛΑΔΟΥ
- ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΙ
- ΦΟΙΤΗΤΕΣ
- ΠΟΛΙΤΕΣ

ΤΟ ΔΙΚΑΙΟΔΟΤΙΚΟ ΕΡΓΟ

Alex Yuzhakov/shutterstock.com

A | ΕΠΙΛΟΓΗ ΑΠΟ ΤΙΣ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΤΕΡΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΧΡΟΝΙΑΣ

Υγεία και περιβάλλον

Βλ. βίντεο στο YouTube

Η ρύπανση του αέρα, του εδάφους και των υδάτων, καθώς και οι κίνδυνοι που συνδέονται με επικίνδυνες ουσίες αποτελούν πρόκληση σε παγκόσμιο επίπεδο. Τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης εργάζονται από κοινού για την καταπολέμηση της υποβάθμισης αυτής του περιβάλλοντος, θεσπίζοντας σε επίπεδο Ένωσης αυστηρούς κανόνες και, ειδικότερα, κοινές οριακές τιμές.

Απαντώντας σε ερώτημα βελγικού δικαστηρίου στο οποίο είχαν απευθυνθεί διάφοροι κάτοικοι της **Περιφέρειας Βρυξελλών-Πρωτευούσης**, το Δικαστήριο διευκρίνισε ότι άμεσα ενδιαφερόμενοι πολίτες μπορούν να ζητήσουν, διά της δικαστικής οδού, τόσο τον έλεγχο της επιλογής της τοποθεσίας των **σταθμών μέτρησης της ποιότητας του αέρα** όσο και τη λήψη κάθε αναγκαίου μέτρου έναντι της αρμόδιας εθνικής αρχής. Επιπλέον, το Δικαστήριο αποφάνθηκε ότι πρέπει να λαμβάνονται τα κατάλληλα μέτρα για τη βελτίωση της ποιότητας του αέρα μόλις σημειωθεί υπέρβαση οριακής τιμής έστω και σε ένα μόνο σημείο δειγματοληψίας σε συγκεκριμένη ζώνη.

► Απόφαση *Craeynest* κ.λπ. της 26ης Ιουνίου 2019, C-723/17

Όσον αφορά ειδικότερα τις **οριακές τιμές διοξειδίου του αζώτου** που ισχύουν από το 2010, το Δικαστήριο διαπίστωσε, κατόπιν προσφυγής της Επιτροπής, ότι η Γαλλία είχε υπερβεί τις τιμές αυτές συστηματικώς και κατ' επανάληψη σε πολλούς οικισμούς και ζώνες, ιδίως δε **στο Παρίσι, τη Λυών, τη Μασσαλία και το Στρασβούργο**. Επιπλέον, η Γαλλία όφειλε να λάβει τα αναγκαία μέτρα ώστε η περίοδος υπέρβασης να διαρκεί όσο το δυνατόν λιγότερο.

► Απόφαση Επιτροπή κατά Γαλλίας της 24ης Οκτωβρίου 2019, C-636/18

Σκοπός μιας ευρωπαϊκής οδηγίας του 1999 περί υγειονομικής ταφής των αποβλήτων ήταν η πρόληψη ή η κατά το δυνατόν μείωση των επιπτώσεων της υγειονομικής ταφής των αποβλήτων στο περιβάλλον ή στην ανθρώπινη υγεία. Προς τούτο, τα κράτη μέλη όφειλαν, το αργότερο εντός του 2009, να μεριμνήσουν για τη συμμόρφωση των χώρων υγειονομικής ταφής που βρίσκονται στο έδαφός τους προς τις αυστηρές τεχνικές απαιτήσεις της οδηγίας ή να κλείσουν τους χώρους αυτούς. Το 2015 η **Ιταλία** εξακολουθούσε να μην έχει λάβει τα αναγκαία μέτρα για **44 χώρους υγειονομικής ταφής**: το Δικαστήριο διαπίστωσε, κατόπιν προσφυγής της Επιτροπής, ότι το κράτος μέλος αυτό παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από το δίκαιο της Ένωσης.

► **Απόφαση Επιτροπή κατά Ιταλίας**
της 21ης Μαρτίου 2019, C-498/17

Επί του ζητήματος της ρύπανσης των υπογείων υδάτων από **νιτρικά ιόντα** γεωργικής προέλευσης, το Δικαστήριο έκρινε ότι **ιδιώτες και οντότητες που θίγονται άμεσα** πρέπει να μπορούν να απαιτήσουν από τις αρμόδιες αρχές τη λήψη των αναγκαίων μέτρων, εφόσον η περιεκτικότητα των υπόγειων υδάτων σε νιτρικά ιόντα υπερβαίνει ή υπάρχει κίνδυνος να υπερβεί την οριακή τιμή των 50 mg/l σε ένα ή σε περισσότερα σημεία μέτρησης (αν η απόρριψη αζωτούχων ενώσεων γεωργικής προέλευσης συμβάλλει σημαντικά στη ρύπανση των εν λόγω υπόγειων υδάτων).

► **Απόφαση Wasserleitungsverband Nördliches Burgenland**
της 3ης Οκτωβρίου 2019, C-197/18

Κατά το δίκαιο της Ένωσης, κάθε σχέδιο που ενδέχεται να έχει σημαντικές επιπτώσεις στο περιβάλλον πρέπει, πριν από την έγκρισή του, να υποβάλλεται σε **εκτίμηση των επιπτώσεών του**. Το 2008 το Δικαστήριο διαπίστωσε, κατόπιν προσφυγής της Επιτροπής, ότι η **Ιρλανδία** είχε παραβεί την υποχρέωση αυτή διότι η κατασκευή ενός **αιολικού πάρκου** είχε αδειοδοτηθεί χωρίς να προηγηθεί εκτίμηση των επιπτώσεών του. Για να θεραπευθεί η παράλειψη αυτή, είναι απαραίτητο η εκτίμηση να πραγματοποιηθεί εκ των υστέρων, ενδεχομένως και μετά την έναρξη λειτουργίας της εγκατάστασης. Η εκτίμηση αυτή μπορεί να καταλήξει στην τροποποίηση ή ακόμη και στην ανάκληση της χορηγηθείσας άδειας. Το 2018, η Επιτροπή άσκησε δεύτερη προσφυγή κατά της Ιρλανδίας, η οποία εξακολουθούσε να μην έχει προβεί σε τέτοιου είδους εκτίμηση. Ως εκ τούτου, το Δικαστήριο την υποχρέωσε να καταβάλει κατ' αποκοπήν ποσό ύψους 5 εκατομμυρίων ευρώ και χρηματική ποινή ύψους 15 000 ευρώ ανά ημέρα, από τη δημοσίευση της δεύτερης αυτής απόφασης και μέχρι την ημερομηνία εκτέλεσης της απόφασης του 2008.

► **Απόφαση Επιτροπή κατά Ιρλανδίας**
της 12ης Νοεμβρίου 2019, C-261/18

Τον Ιανουάριο του 2017, ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Χημικών Προϊόντων (ECHA) περιέλαβε τη **δισφαινόλη Α** στον κατάλογο των υποψηφίων ουσιών που προκαλούν πολύ μεγάλη ανησυχία και πρέπει να υπόκεινται σε διαδικασία αδειοδότησης, λόγω της τοξικότητάς της για την αναπαραγωγή. Η ταξινόμηση της δισφαινόλης Α στον κατάλογο αυτό συνεπάγεται νομικές υποχρεώσεις για τους προμηθευτές προϊόντος που περιέχει τέτοια ουσία και, ειδικότερα, υποχρέωση γνωστοποίησης προς τους φορείς της αλυσίδας εφοδιασμού καθώς και προς τους τελικούς καταναλωτές. Τον Ιούλιο του 2017 η δισφαινόλη Α ταξινομήθηκε και πάλι ως ουσία που προκαλεί πολύ μεγάλη ανησυχία για την ανθρώπινη υγεία λόγω των ιδιοτήτων της ως ενδοκρινικού διαταράκτη. Απορρίπτοντας δύο προσφυγές που ασκήθηκαν από ένωση η οποία εκπροσωπεί τους Ευρωπαίους παραγωγούς πλαστικών, και πιο συγκεκριμένα τέσσερις εταιρίες δραστηριοποιούμενες στην εμπορία της δισφαινόλης Α, το Γενικό Δικαστήριο επικύρωσε την εγγραφή της ουσίας αυτής στον κατάλογο των «υποψηφίων» ουσιών, ακόμη και αν χρησιμοποιείται ως απομονωμένο ενδιάμεσο προϊόν.

► **Απόφαση PlasticsEurope κατά ECHA**
της 11ης Ιουλίου 2019, T-185/17,

► **και απόφαση PlasticsEurope κατά ECHA**
της 20ής Σεπτεμβρίου 2019, T-636/17

Space-kraft / shutterstock.com

Δικαιώματα και υποχρεώσεις των μεταναστών

Η μεταναστευτική κρίση στην Ευρώπη εξακολουθεί να εγείρει πολλά ζητήματα. Πολλές ήταν και οι υποθέσεις ενώπιον του Δικαστηρίου σχετικά με αιτήσεις ασύλου και με τη διεκπεραίωσή τους. Το δίκαιο της Ένωσης καθορίζει τις προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούν οι υπήκοοι τρίτων χωρών ή οι ανιθαγενείς προκειμένου να δικαιούνται διεθνή προστασία (οδηγία για τους πρόσφυγες). Προβλέπει επίσης διατάξεις σχετικά με τους κοινούς κανόνες και διαδικασίες στα κράτη μέλη για την επιστροφή των παρανόμως διαμενόντων υπηκόων τρίτων χωρών (οδηγία περί επιστροφής). Το δίκαιο της Ένωσης θέτει επίσης κανόνες για την κατανομή μεταξύ των κρατών μελών της ευθύνης για την εξέταση των αιτήσεων ασύλου (κανονισμός «Δουβλίνο III»).

.....

Στη **Γαλλία**, κατά την περίοδο της προσωρινής επαναφοράς **ελέγχων στα εσωτερικά σύνορα** λόγω σοβαρής απειλής για τη δημόσια τάξη ή την εσωτερική ασφάλεια, ο A. Arib, Μαροκινός υπήκοος για τον οποίον υπήρχαν υπόνοιες ότι εισήλθε παράνομα στο γαλλικό έδαφος, υποβλήθηκε σε έλεγχο κοντά στα ισπανικά σύνορα. Το Cour de cassation (Ανώτατο Ακυρωτικό Δικαστήριο) υπέβαλε στο Δικαστήριο το ερώτημα αν η Γαλλία μπορούσε να αποφασίσει να μην εφαρμόσει στην περίπτωση του A. Arib τη διαδικασία που προβλέπεται από την οδηγία περί επιστροφής και το Δικαστήριο αποφάνθηκε ότι **εσωτερικά σύνορα κράτους μέλους στα οποία έχουν επαναφερθεί οι έλεγχοι δεν μπορούν να εξομοιωθούν με εξωτερικά σύνορα**.

■ Απόφαση Arib
της 19ης Μαρτίου 2019, C-444/17

Σε άλλη υπόθεση, είχαν εκδοθεί, εις βάρος τριών προσώπων που είτε ήταν δικαιούχοι του καθεστώτος του πρόσφυγα είτε ζητούσαν τη χορήγησή του, αποφάσεις για την ανάκληση ή την άρνηση χορήγησης του καθεστώτος αυτού για λόγους που συνδέονταν με την **προστασία της ασφάλειας** ή της κοινωνίας του κράτους μέλους υποδοχής. Το Δικαστήριο έκρινε ότι, εφόσον υπήκοος χώρας εκτός ΕΕ ή ανιθαγενής έχει **βάσιμο φόβο δίωξης στη χώρα καταγωγής του**, πρέπει να χαρακτηρίζεται ως «πρόσφυγας» **κατά την έννοια της οδηγίας για τους πρόσφυγες και της Σύμβασης της Γενεύης**, ανεξαρτήτως αν του έχει χορηγηθεί τυπικώς το καθεστώς του πρόσφυγα.

■ Απόφαση M, X και Y
της 14ης Μαΐου 2019, C-391/16 κ.λπ.

Ο κανονισμός «Δουβλίνο III» προβλέπει τα κριτήρια και τους μηχανισμούς για τον προσδιορισμό του κράτους μέλους που είναι υπεύθυνο για την εξέταση αίτησης διεθνούς προστασίας η οποία υποβάλλεται σε κράτος μέλος από υπήκοο τρίτης χώρας ή από ανιθαγενή. Στο πλαίσιο του Brexit, το Δικαστήριο έκρινε ότι **κράτος μέλος** το οποίο έχει γνωστοποιήσει **την πρόθεσή του να αποχωρήσει από την Ένωση παραμένει υπεύθυνο κράτος κατά την έννοια του κανονισμού Δουβλίνο III**. Εντούτοις, απόκειται σε κάθε κράτος μέλος να καθορίσει τις περιστάσεις υπό τις οποίες δέχεται να εξετάσει το ίδιο μια αίτηση διεθνούς προστασίας για την οποία δεν είναι υπεύθυνο.

► **Απόφαση Μ.Α. κ.λπ.**
της 23ης Ιανουαρίου 2019, C-661/17

Τέλος, απαντώντας σε ερώτημα γερμανικού δικαστηρίου σχετικά με την εφαρμογή του κανονισμού Δουβλίνο III, το Δικαστήριο κατέστησε σαφές ότι ο αιτών άσυλο μπορεί να μεταφερθεί προς το κράτος μέλος το οποίο είναι κατ' αρχήν υπεύθυνο για την εξέταση της αίτησής του, **εκτός αν οι συνθήκες διαβίωσης που αναμένεται να αντιμετωπίσει θα τον εκθέσουν σε κατάσταση έσχατης υλικής στέρησης, αντίθετης προς την απαγόρευση της απάνθρωπης ή εξευτελιστικής μεταχείρισης**. Με άλλα λόγια, ένα κράτος μέλος μπορεί να αρνηθεί τη μεταφορά αιτούντων άσυλο στο κράτος μέλος που είναι υπεύθυνο για την εξέταση της αίτησης, όταν σε αυτό υπάρχουν συστημικές ελλείψεις.

► **Αποφάσεις Jawo κ.λπ.**
της 19ης Μαρτίου 2019, C-163/17 κ.λπ.

Κράτος δικαίου

Βλ. βίντεο στο Youtube

Το κράτος δικαίου αποτελεί μία από τις κοινές στα κράτη μέλη αξίες στις οποίες βασίζεται η Ένωση (άρθρο 2 ΣΕΕ). Θεμελιώνεται στην ιδέα ότι κανείς δεν είναι υπεράνω του νόμου και βασικά της επακόλουθα είναι οι αρχές της νομιμότητας, της ισότητας ενώπιον του νόμου, της ασφάλειας δικαίου, της απαγόρευσης των αυθαιρεσιών, της πρόσβασης σε ανεξάρτητο και αμερόληπτο δικαστήριο καθώς και του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, οι οποίες κατοχυρώνονται όλες στον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ένωσης.

Το 2019 το Δικαστήριο κλήθηκε επανειλημμένως να αποφανθεί επί της έννοιας του κράτους δικαίου, ιδίως όσον αφορά την ανεξαρτησία της δικαστικής εξουσίας έναντι της εκτελεστικής και της νομοθετικής εξουσίας. Από την πλευρά του, το Γενικό Δικαστήριο είχε την ευκαιρία να ελέγξει τη νομιμότητα των πράξεων των θεσμικών οργάνων της Ένωσης υπό το πρίσμα του σεβασμού των θεμελιωδών δικαιωμάτων.

.....

Στο πλαίσιο δύο προσφυγών λόγω παραβάσεως κράτους μέλους τις οποίες άσκησε η Επιτροπή, το Δικαστήριο έκρινε ότι οι **μεταρρυθμίσεις που έλαβαν χώρα στην πολωνική δικαιοσύνη** το 2017, όσον αφορά την **ηλικία συνταξιοδότησης των δικαστικών και των εισαγγελικών λειτουργών**, καθώς και ο πολωνικός νόμος του 2018, με τον οποίο μειώθηκε το όριο ηλικίας συνταξιοδότησης των δικαστών του Ανωτάτου Δικαστηρίου και προβλέφθηκε η δυνατότητα **παραμονής στην υπηρεσία πέραν της ηλικίας αυτής κατόπιν αδείας του Προέδρου της Δημοκρατίας**, θίγουν την ανεξαρτησία της δικαστικής εξουσίας.

► Απόφαση Επιτροπή κατά Πολωνίας της 5ης Νοεμβρίου 2019, C-192/18,

► και Απόφαση Επιτροπή κατά Πολωνίας της 24ης Ιουνίου 2019, C-619/18

Το Δικαστήριο αποφάνθηκε, επιπλέον, ότι **το νέο πειθαρχικό τμήμα του πολωνικού Ανωτάτου Δικαστηρίου**, το οποίο συστάθηκε το 2017, πρέπει να πληροί την απαίτηση περί ανεξαρτησίας των δικαστών. Ειδικά, δεν μπορεί να ασκήσει την αρμοδιότητά του επί διαφορών σχετικών με τη συνταξιοδότηση των δικαστών του Ανωτάτου Δικαστηρίου.

► Απόφαση Α.Κ. κ.λπ.
της 19ης Νοεμβρίου 2019, C-585/18 κ.λπ.

Επιπλέον, το Δικαστήριο διαπίστωσε ότι **η γερμανική εισαγγελία, σε αντίθεση προς τον γενικό εισαγγελέα της Λιθουανίας και τους εισαγγελικούς λειτουργούς στη Γαλλία, δεν παρέχει εγγυήσεις επαρκούς ανεξαρτησίας** ώστε να μπορεί να εκδίδει ευρωπαϊκά εντάλματα σύλληψης.

► Αποφάσεις ΟΓ κ.λπ.
της 27ης Μαΐου 2019, C-508/18 κ.λπ.

► Απόφαση JR κ.λπ.
της 12ης Δεκεμβρίου 2019, C-566/19 κ.λπ.

Εντούτοις, το Δικαστήριο αναγνώρισε ότι **τα ευρωπαϊκά εντάλματα σύλληψης** που εκδίδονται είτε από εισαγγελικές αρχές οι οποίες είναι εκτιθέμενες στον κίνδυνο να λάβουν, άμεσα ή έμμεσα, εντολές εκ μέρους ενός υπουργού είτε ακόμη και από διοικητική αρχή **είναι έγκυρα υπό την προϋπόθεση ότι ελέγχονται σε προγενέστερο ή μεταγενέστερο στάδιο από ανεξάρτητους δικαστές**. Αναγνώρισε επίσης το κύρος ενταλμάτων που εκδίδονται **για την εκτέλεση ποινής επί της οποίας έχει ήδη εκδοθεί δικαστική απόφαση**, ακόμη και αν η αρχή έκδοσης του εντάλματος δεν είναι δικαστήριο, περιλαμβανομένης και της περίπτωσης που δεν προβλέπεται η άσκηση ένδικης προσφυγής κατά της απόφασης της εν λόγω αρχής.

► Απόφαση NJ
της 9ης Οκτωβρίου 2019, C-489/19

► Απόφαση XD
της 12ης Δεκεμβρίου 2019, C-625/19 και

► Απόφαση ZB
της 12ης Δεκεμβρίου 2019, C-627/19

Το Γενικό Δικαστήριο, με σειρά αποφάσεών του, ακύρωσε τις αποφάσεις του Συμβουλίου περί **δέσμευσης των περιουσιακών στοιχείων** επτά προσώπων από την Ουκρανία, μεταξύ των οποίων ο Viktor Yanukovich, πρώην Πρόεδρος της Ουκρανίας, εις βάρος των οποίων είχαν κινηθεί ποινικές διαδικασίες στο κράτος αυτό λόγω υπεξαίρεσης κρατικών κεφαλαίων. Το Γενικό Δικαστήριο έκρινε ότι κακώς το Συμβούλιο παρέλειψε να διερευνήσει κατά πόσον οι ουκρανικές αρχές είχαν σεβαστεί, στο πλαίσιο των διαδικασιών αυτών, τα θεμελιώδη δικαιώματα της άμυνας και της αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας.

► Αποφάσεις Yanukovich κατά Συμβουλίου κ.λπ.
της 11ης Ιουλίου 2019, T-244/16 κ.λπ.

Ivan Marc/shutterstock.com

Προστασία των προσωπικών δεδομένων και διαδίκτυο

Βλ. βίντεο στο YouTube

Οι κανόνες της Ένωσης για την προστασία των προσωπικών δεδομένων αποσκοπούν στον καθορισμό ενός στέρους και συνεκτικού πλαισίου προστασίας των δεδομένων, ανεξαρτήτως του τρόπου με τον οποίο συλλέγονται (αγορές μέσω διαδικτύου, τραπεζικά δάνεια ή και αναζήτηση εργασίας). Οι κανόνες αυτοί εφαρμόζονται τόσο σε επιχειρήσεις όσο και σε δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς που είναι εγκατεστημένοι εντός ή εκτός της Ένωσης και προσφέρουν αγαθά ή υπηρεσίες, όπως η Facebook και η Amazon, εφόσον ζητούν ή χρησιμοποιούν περαιτέρω τα προσωπικά δεδομένα των πολιτών της Ένωσης. Το 2019 το Δικαστήριο κλήθηκε σε πολλές περιπτώσεις να αποφανθεί σχετικά με τις ευθύνες που απορρέουν από τη συλλογή και την επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων, ιδίως όσον αφορά τα δεδομένα στο διαδίκτυο.

.....

Για παράδειγμα, σε υπόθεση σχετική με αίτημα προσώπου να διαγραφεί **σχόλιο** το οποίο μπορούσε να θίξει την τιμή του και είχε δημοσιευτεί από χρήστη στο **Facebook**, το Δικαστήριο έκρινε ότι, κατά το δίκαιο της Ένωσης, πάροχος υπηρεσιών φιλοξενίας διαδικτυακού περιεχομένου, όπως το Facebook, είναι δυνατόν να υποχρεωθεί να διαγράψει ή να εμποδίσει την πρόσβαση σε οποιοδήποτε περιεχόμενο πανομοιότυπο ή, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, ανάλογο με το περιεχόμενο πληροφορίας που έχει προηγουμένως κριθεί παράνομο από τα δικαστήρια. Η απόφαση που διατάσσει τη λήψη τέτοιων ασφαλιστικών μέτρων είναι επίσης δυνατό να παράγει τα αποτελέσματά της σε παγκόσμια κλίμακα, δυνάμει του ισχύοντος διεθνούς δικαίου, το οποίο τα κράτη μέλη οφείλουν να λαμβάνουν υπόψη.

■ Απόφαση *Eva Glawischnig-Piesczek κατά Facebook Ireland Limited*
της 3ης Οκτωβρίου 2019, C-18/18

Το δίκαιο της Ένωσης αποσκοπεί επίσης στην προστασία του χρήστη από κάθε επέμβαση στην ιδιωτική του ζωή, μεταξύ άλλων και από τον κίνδυνο να εισέλθουν κρυφά αναγνωριστικά στοιχεία ή άλλα παρόμοια αρχεία στον ηλεκτρονικό εξοπλισμό του εν αγνοία του. Υπό την οπτική αυτή, το Δικαστήριο έθεσε τέρμα στη συζήτηση σχετικά με την εκδήλωση της συγκατάθεσης για την αποθήκευση και τη χρήση των **«cookies»**. Ειδικότερα, έκρινε ότι η συγκατάθεση την οποία απαιτείται να δώσει ο χρήστης ιστοτόπου προκειμένου να μπορούν να αποθηκευτούν cookies στον εξοπλισμό του πρέπει να είναι συγκεκριμένη και δεν παρέχεται έγκυρα σε περίπτωση που ο χρήστης είναι αναγκασμένος να αποεπιλέξει προσυμπληρωμένο τετραγωνίδιο προκειμένου να αρνηθεί να δώσει τη συγκατάθεσή του.

► **Απόφαση Planet49 GmbH**
της 1ης Οκτωβρίου 2019, C-673/17

Στον τομέα των **ευαίσθητων δεδομένων**, το Δικαστήριο αποφάσισε περαιτέρω τη νομολογία του, με αφορμή τα προδικαστικά ερωτήματα του γαλλικού Conseil d'État (Συμβουλίου της Επικρατείας). Διαπίστωσε ότι η απαγόρευση επεξεργασίας ορισμένων κατηγοριών ευαίσθητων δεδομένων ισχύει και για τους φορείς εκμετάλλευσης μηχανής αναζήτησης, όπως η Google. Όταν υποβάλλεται σε φορέα εκμετάλλευσης μηχανής αναζήτησης **αίτηση διαγραφής** συνδέσμου προς ιστοσελίδα στην οποία είναι δημοσιευμένα ευαίσθητα δεδομένα, ο φορέας αυτός πρέπει να προβαίνει σε στάθμιση μεταξύ των θεμελιωδών δικαιωμάτων του προσώπου που ζητεί τη διαγραφή και των θεμελιωδών δικαιωμάτων των χρηστών του διαδικτύου οι οποίοι ενδέχεται να ενδιαφέρονται για τις πληροφορίες αυτές.

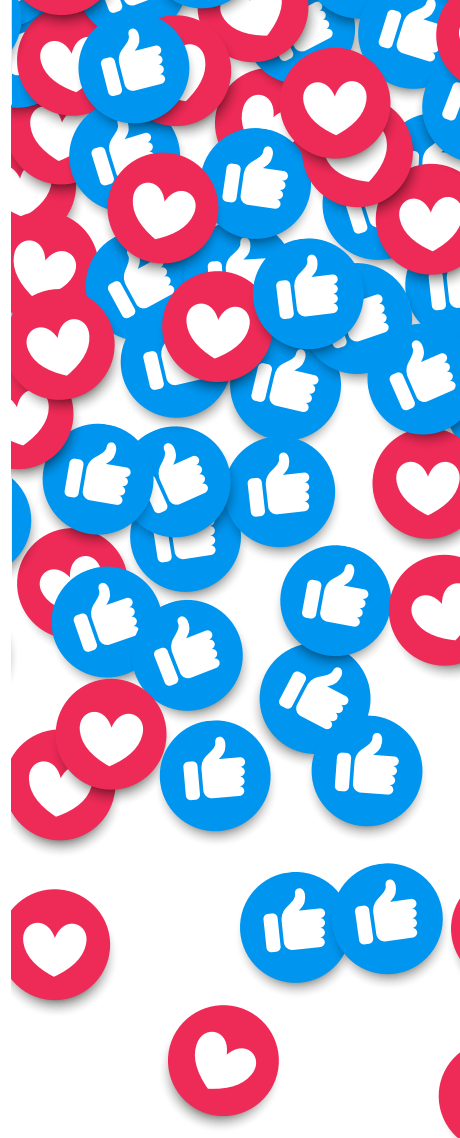
► **Απόφαση GC κ.λπ.**
της 24ης Σεπτεμβρίου 2019, C-136/17

Σε άλλη υπόθεση που αφορούσε την Google και **αίτηση διαγραφής συνδέσμων**, το Δικαστήριο αποφάνθηκε ότι το δίκαιο της Ένωσης δεν επιβάλλει σε φορέα εκμετάλλευσης μηχανής αναζήτησης την υποχρέωση διαγραφής συνδέσμων ως προς όλες τις εκδοχές της μηχανής αναζήτησης που εκμεταλλεύεται. Εντούτοις, ο φορέας εκμετάλλευσης υποχρεούται να **διαγράφει τους συνδέσμους ως προς τις εκδοχές της μηχανής αναζήτησης που αντιστοιχούν στο σύνολο των κρατών μελών της Ένωσης** και να λαμβάνει μέτρα τα οποία είτε εμποδίζουν τους χρήστες του διαδικτύου που πραγματοποιούν εντός κράτους μέλους αναζήτηση με βάση το ονοματεπώνυμο του υποκειμένου των δεδομένων να έχουν πρόσβαση, μέσω του καταλόγου των αποτελεσμάτων που προκύπτουν από μια «εκτός ΕΕ» εκδοχή της μηχανής αυτής, στους συνδέσμους των οποίων έχει ζητηθεί η διαγραφή, είτε αποθαρρύνουν έντονα την πρόσβαση αυτή.

► **Απόφαση Google LLC**
της 24ης Σεπτεμβρίου 2019, C-507/17

Τέλος, σε υπόθεση που αφορούσε επιχείρηση πώλησης ενδυμάτων μέσω διαδικτύου η οποία είχε ενσωματώσει στην ιστοσελίδα της την **επιλογή «Μου αρέσει!» του Facebook**, το Δικαστήριο έκρινε ότι ο διαχειριστής της ιστοσελίδας μπορεί να είναι υπεύθυνος, από κοινού με τη Facebook, για τη συλλογή και τη διαβίβαση στη Facebook των προσωπικών δεδομένων των επισκεπτών της ιστοσελίδας του. Αντιθέτως, ο διαχειριστής της ιστοσελίδας δεν είναι κατ' αρχήν υπεύθυνος για την εκ των υστέρων επεξεργασία των δεδομένων αυτών από τη Facebook.

► **Απόφαση Fashion ID GmbH**
της 29ης Ιουλίου 2019, C-40/17

Προστασία των δικαιωμάτων των εργαζομένων

Βλ. βίντεο στο YouTube

Το δίκαιο της Ένωσης κατοχυρώνει την προστασία των δικαιωμάτων των εργαζομένων με διάφορους τρόπους. Διασφαλίζει την εφαρμογή της αρχής της ίσης μεταχείρισης στην απασχόληση, απαγορεύοντας τις διακρίσεις, μεταξύ άλλων, λόγω θρησκείας και θεσπίζοντας κανόνες για την ισότητα των αμοιβών μεταξύ ανδρών και γυναικών. Οργανώνει τον συντονισμό των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης, επιδιώκοντας παράλληλα την εξασφάλιση της εφαρμογής της αρχής της ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών στον τομέα αυτόν. Επιπλέον, το δίκαιο της Ένωσης προβλέπει πολλούς κανόνες σχετικά με τους όρους εκτέλεσης των συμβάσεων εργασίας, όπως η οργάνωση του χρόνου εργασίας, καθώς και σχετικά με τη βελτίωση της ασφάλειας και της υγείας των εργαζομένων. Τέλος, διασφαλίζει την κινητικότητα των ελευθέρων επαγγελματιών εντός της Ένωσης.

.....

Στην **Αυστρία**, η **Μεγάλη Παρασκευή** αποτελεί **αμειβόμενη** ημέρα αργίας μόνο για τα μέλη της Ευαγγελικής Λουθηρανικής Εκκλησίας και της Μεταρρυθμισμένης Ευαγγελικής Εκκλησίας, της Παλαιοκαθολικής Εκκλησίας και της Ευαγγελικής Εκκλησίας των Μεθοδιστών: ο πιστός που απασχολείται κατά την ημέρα αυτή δικαιούται πρόσθετη αμοιβή για την παρασχεθείσα εργασία. Εντούτοις, μισθωτός εργαζόμενος της Cresco Investigation, ο οποίος δεν είναι μέλος καμίας από τις ως άνω Εκκλησίες, άσκησε αγωγή κατά του εργοδότη του. Το Δικαστήριο έκρινε ότι η αναγνώριση της Μεγάλης Παρασκευής ως αμειβόμενης ημέρας αργίας μόνο για τους εργαζομένους που ανήκουν σε ορισμένες Εκκλησίες αποτελεί **διάκριση λόγω θρησκείας την οποία απαγορεύει το δίκαιο της Ένωσης**.

➡ **Απόφαση Cresco Investigation**
της 22ας Ιανουαρίου 2019, C-193/17

Στην **Ισπανία**, το ποσό της σύνταξης μιας συνταξιούχου υπολογίστηκε από το Instituto Nacional de la Seguridad Social (Εθνικό Ίδρυμα Κοινωνικής Ασφάλισης) με τέτοιο τρόπο ώστε να ληφθεί υπόψη το γεγονός ότι είχε εργαστεί με **μειωμένο ωράριο** για σημαντικό μέρος του επαγγελματικού της βίου. Το Δικαστήριο αποφάνθηκε ότι η ισπανική νομοθεσία έχει δυσμενείς συνέπειες για τους εργαζομένους μερικής απασχόλησης σε σύγκριση με τους εργαζομένους πλήρους απασχόλησης, πράγμα που συνιστά **έμμεση** και ιδιαιτέρως **δυσμενή διάκριση εις βάρος των γυναικών εργαζομένων**.

► **Απόφαση Villar Láiz**
της 8ης Μαΐου 2019, C-161/18

Στη **Γαλλία**, μια εργαζόμενη αμφισβήτησε τον τρόπο υπολογισμού της αποζημίωσης απόλυσης και του επιδόματος άδειας επανένταξης που της κατέβαλε ο εργοδότης της λόγω της απόλυσής της, η οποία επήλθε ενόσω βρισκόταν σε γονική άδεια μερικού χρόνου. Το Δικαστήριο, απαντώντας στα προδικαστικά ερωτήματα που υπέβαλε το γαλλικό Cour de cassation (Ανώτατο Ακυρωτικό Δικαστήριο), διαπίστωσε ότι, δεδομένου ότι ο αριθμός των γυναικών που λαμβάνουν **γονική άδεια μερικού χρόνου** είναι σημαντικά μεγαλύτερος από τον αντίστοιχο αριθμό ανδρών, **ο γαλλικός νόμος δεν συνάδει με την αρχή της ισότητας της αμοιβής μεταξύ εργαζομένων ανδρών και γυναικών**.

► **Απόφαση Praxair MRC**
της 8ης Μαΐου 2019, C-486/18

Σε άλλη υπόθεση, δεν είχε γίνει δεκτό το αίτημα του E. Bogatu, Ρουμάνου υπηκόου ο οποίος κατοικεί στην Ιρλανδία, να του χορηγηθούν **από τις ιρλανδικές αρχές οικογενειακές παροχές** για τα τέκνα του που κατοικούσαν στη Ρουμανία. Η απόρριψη του αιτήματός του στηριζόταν στο γεγονός ότι δεν πληρούσε καμία από τις προϋποθέσεις που απαιτούνται ώστε να αποκτήσει δικαίωμα λήψης οικογενειακών παροχών, καθόσον δεν ασκούσε μισθωτή δραστηριότητα στην Ιρλανδία ούτε λάμβανε στο κράτος μέλος αυτό παροχή ανταποδοτικού χαρακτήρα. Το Δικαστήριο όμως, ερμηνεύοντας τον κανονισμό για **τον συντονισμό των συστημάτων κοινωνικής ασφάλειας**, κατέστησε σαφές ότι το δίκαιο της Ένωσης δεν απαιτεί να ασκεί ένα πρόσωπο μισθωτή δραστηριότητα σε κράτος μέλος προκειμένου να λάβει στο κράτος αυτό οικογενειακές παροχές για τα τέκνα του που κατοικούν σε άλλο κράτος μέλος.

► **Απόφαση Bogatu**
της 7ης Φεβρουαρίου 2019, C-322/17

Σε ερώτημα του Audiencia Nacional (ανώτερου ειδικού δικαστηρίου, Ισπανία), το Δικαστήριο απάντησε ότι τα κράτη μέλη πρέπει να υποχρεώνουν τους εργοδότες να εφαρμόζουν **σύστημα μέτρησης του ημερήσιου χρόνου εργασίας**. Το σύστημα αυτό επιβάλλεται να είναι **αντικειμενικό, αξιόπιστο και ευχερώς προσβάσιμο**. Έτσι διασφαλίζεται η πρακτική αποτελεσματικότητα των δικαιωμάτων που προβλέπονται στον Χάρτη και στην οδηγία για τον χρόνο εργασίας με σκοπό τη βελτίωση της προστασίας της ασφάλειας και της υγείας των εργαζομένων.

► **Απόφαση CCOO**
της 14ης Μαΐου 2019, C-55/18

Σε ελληνική υπόθεση, ο **Δικηγορικός Σύλλογος Αθηνών** απέρριψε την αίτηση **μοναχού που έχει την ιδιότητα του δικηγόρου** στην Κύπρο να εγγραφεί στο ειδικό μητρώο προκειμένου να ασκήσει το επάγγελμα του δικηγόρου, λόγω του ασυμβίβαστου της ιδιότητας του μοναχού με την άσκηση της δικηγορίας. Το Δικαστήριο έκρινε ότι **προσκορπεί** στην οδηγία για την εγκατάσταση των δικηγόρων **η απαγόρευση που επιβάλλει η ελληνική νομοθεσία προβλέποντας το ασυμβίβαστο αυτό**. Η απουσία εναρμόνισης των επαγγελματικών και δεοντολογικών κανόνων **δεν δικαιολογεί τη μη συμμόρφωση προς το δίκαιο της Ένωσης**, ιδίως δε προς την αρχή της αναλογικότητας.

► **Απόφαση Μοναχός Ειρηναίος**
της 7ης Μαΐου 2019, C-431/17

Καταναλωτές

Βλ. βίντεο στο YouTube

Η προστασία των καταναλωτών αποτελούσε ανέκαθεν σημαντικό μέλημα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η Ένωση εγγυάται την εφαρμογή κανόνων που προστατεύουν τους καταναλωτές προκειμένου να κατοχυρώνεται η ασφάλειά τους και να βελτιώνεται η ενημέρωση ως προς τα δικαιώματά τους. Το 2019 το Δικαστήριο κλήθηκε να διευκρινίσει, σε διάφορες περιπτώσεις και σε ποικίλους τομείς, το περιεχόμενο των δικαιωμάτων αυτών. Για παράδειγμα, τα δικαιώματα των επιβατών αεροπορικών μεταφορών ενισχύθηκαν το 2019.

.....

Το Δικαστήριο έκρινε ότι, όταν έχει γίνει ενιαία κράτηση για πτήση με ανταπόκριση, η οποία αναχώρησε από κράτος μέλος με προορισμό τρίτη χώρα και ενδιάμεση στάση σε άλλη τρίτη χώρα, ο **αερομεταφορέας που πραγματοποίησε την πρώτη επιμέρους πτήση** υποχρεούται να **καταβάλει αποζημίωση** στους επιβάτες που υπέστησαν σημαντική καθυστέρηση κατά την άφιξη της δεύτερης επιμέρους πτήσης η οποία πραγματοποιήθηκε από αερομεταφορέα εγκατεστημένο εκτός της Ένωσης. Επομένως, σε περίπτωση που επιβάτης φτάνει στον τελικό προορισμό του με καθυστέρηση τριών ή περισσότερων ωρών **οφειλόμενη στη δεύτερη πτήση**, η οποία εκτελέστηκε, στο πλαίσιο συμφωνίας πτήσης με κοινό κωδικό, από αερομεταφορέα εγκατεστημένο σε τρίτη χώρα, ο επιβάτης αυτός δικαιούται να ζητήσει αποζημίωση δυνάμει του δικαίου της Ένωσης από τον αερομεταφορέα της Ένωσης που πραγματοποίησε την πρώτη πτήση.

► **Απόφαση *České aerolinie***
της 11ης Ιουλίου 2019, C-502/18

Ομοίως, το Δικαστήριο αποφάνθηκε ότι αερομεταφορέας οφείλει να **αποζημιώσει** τους επιβάτες για καθυστέρηση τριών ή περισσότερων ωρών, ακόμη και αν η καθυστέρηση αυτή οφείλεται στη βλάβη τροχού η οποία προκλήθηκε από κοχλία ευρισκόμενο στον διάδρομο απογείωσης. Ωστόσο, ο μεταφορέας υποχρεούται να καταβάλει αποζημίωση **μόνον εφόσον αποδεικνύεται ότι δεν χρησιμοποίησε όλα τα μέσα που διέθετε προκειμένου να περιορίσει την καθυστέρηση της πτήσης.**

► **Απόφαση *Germanwings***
της 4ης Απριλίου 2019, C-501/17

Σε υπόθεση που αφορούσε το **ηλεκτρονικό εμπόριο**, το Δικαστήριο έκρινε ότι μια πλατφόρμα όπως η Amazon δεν υποχρεούται να θέτει σε κάθε περίπτωση στη διάθεση των καταναλωτών αριθμό τηλεφώνου πριν από τη σύναψη σύμβασης. Εντούτοις, το δίκαιο της Ένωσης επιβάλλει στην πλατφόρμα να **θέτει στη διάθεση των καταναλωτών μέσω επικοινωνίας** ικανό να εξασφαλίσει γρήγορη και αποτελεσματική επικοινωνία με την ίδια (ηλεκτρονικές φόρμες επικοινωνίας ή συστήματα ηλεκτρονικής συνομιλίας ή τηλεφωνικής επανάκλησης).

► **Απόφαση Amazon EU**
της 10ης Ιουλίου 2019, C-649/17

Όσον αφορά και πάλι τις αγορές μέσω διαδικτύου, το Δικαστήριο έκρινε επίσης ότι το **δικαίωμα υπαναχώρησης των καταναλωτών** ισχύει και για την αγορά **στρώματος** του οποίου το προστατευτικό περιτύλιγμα αφαιρέθηκε μετά την παράδοση. Ειδικότερα, όπως και στην περίπτωση ενός ενδύματος, μπορεί να γίνει κατά τεκμήριο δεκτό ότι ο έμπορος είναι σε θέση να καταστήσει το στρώμα, μέσω καθαρισμού ή απολύμανσης, κατάλληλο για εκ νέου διάθεση στην αγορά, χωρίς να θιγούν οι επιταγές διασφάλισης της υγιεινής ή προστασίας της υγείας. Εντούτοις, ο καταναλωτής ευθύνεται για κάθε απομείωση της αξίας του πράγματος η οποία προκύπτει από χειρισμούς που δεν ήταν απαραίτητοι προκειμένου αυτός να βεβαιωθεί για τη φύση, τα χαρακτηριστικά και την καλή λειτουργία του πράγματος.

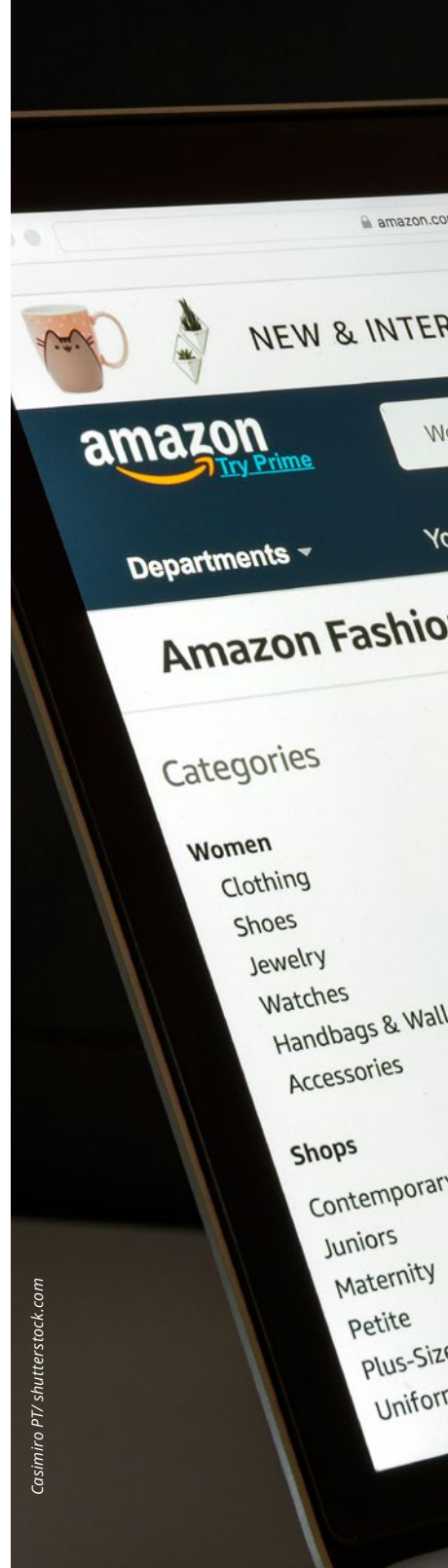
► **Απόφαση slewo**
της 27ης Μαρτίου 2019, C-681/17

Σε υπόθεση που αφορούσε την **πληρωμή εισιτηρίου τρένου με άμεση χρέωση**, το Δικαστήριο έκρινε αντίθετη προς το δίκαιο της Ένωσης συμβατική ρήτρα η οποία περιλαμβανόταν στους γενικούς όρους μεταφοράς της γερμανικής σιδηροδρομικής εταιρίας Deutsche Bahn και η οποία παρείχε στους καταναλωτές τη δυνατότητα να προβαίνουν σε πληρωμές με άμεση χρέωση ΕΧΠΕ μόνον εφόσον έχουν κατοικία στη Γερμανία. Αυτή η προϋπόθεση να υφίσταται κατοικία εντός της εθνικής επικράτειας έχει εν τέλει ως αποτέλεσμα να προσδιορίζεται εμμέσως το κράτος μέλος στο οποίο πρέπει να βρσκεται ο λογαριασμός πληρωμών, κάτι που απαγορεύεται ρητώς στον δικαιούχο πληρωμής.

► **Απόφαση Verein für Konsumenteninformation**
της 5ης Σεπτεμβρίου 2019, C-28/18

Το 2015 η **Γερμανία** θέσπισε νομικό πλαίσιο που προέβλεπε την επιβολή **τέλους για τη χρήση των ομοσπονδιακών οδών**, συμπεριλαμβανομένων των αυτοκινητοδρόμων, από τα επιβατηγά αυτοκίνητα οχήματα. Κάθε ιδιοκτήτης ταξινομημένου στη Γερμανία οχήματος όφειλε να καταβάλει το τέλος υπό τη μορφή αυτοκόλλητου σήματος ετήσιας ισχύος. Για τα ταξινομημένα στην αλλοδαπή οχήματα, το τέλος έπρεπε να καταβάλλεται μόνο στην περίπτωση χρήσης των αυτοκινητοδρόμων. Παράλληλα, το γερμανικό δίκαιο όριζε ότι οι ιδιοκτήτες των ταξινομημένων στη Γερμανία αυτοκινήτων οχημάτων θα τύγχαναν απαλλαγής από τον φόρο, τουλάχιστον ισόποσης με το τέλος το οποίο κατέβαλαν. Το Δικαστήριο διαπίστωσε ότι την οικονομική επιβάρυνση θα έφεραν, στην πράξη, αποκλειστικά και μόνον οι ιδιοκτήτες και οι οδηγοί οχημάτων τα οποία έχουν ταξινομηθεί σε άλλα κράτη μέλη. Συνεπώς, κατέληξε στο συμπέρασμα ότι τέτοιο τέλος εισάγει δυσμενή διάκριση και αντιβαίνει στο δίκαιο της Ένωσης.

► **Απόφαση Αυστρία κατά Γερμανίας**
της 18ης Ιουνίου 2019, C-591/17

Τέλος, σε υπόθεση όπου τέθηκε το ζήτημα αν συμβιβάζεται με το δίκαιο της Ένωσης η τοποθέτηση της **ευρωπαϊκής ένδειξης «βιολογική γεωργία»** πάνω σε προϊόντα που προέρχονται από **ζώα τα οποία εσφάγησαν χωρίς προηγούμενη αναισθητοποίηση στο πλαίσιο λατρευτικών τύπων**, το Δικαστήριο διαπίστωσε ότι μια τέτοια πρακτική σφαγής δεν ανταποκρίνεται στα υψηλότερα πρότυπα καλής μεταχείρισης των ζώων. Κατά συνέπεια, έκρινε ότι οι κανόνες του δικαίου της Ένωσης δεν επιτρέπουν να τεθεί το λογότυπο βιολογικής παραγωγής της Ευρωπαϊκής Ένωσης επί προϊόντων προερχομένων από ζώα που εσφάγησαν κατ' αυτόν τον τρόπο.

► Απόφαση *Œuvre d'assistance aux bêtes d'abattoirs*
της 26ης Φεβρουαρίου 2019, C-497/17

Copyright

Διανοητική ιδιοκτησία

Η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει θεσπίσει ένα πολύ αποτελεσματικό σύστημα προστασίας των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας, το οποίο καθιστά δυνατή τη χρήση μέσων κατάλληλων για την προστασία και, περαιτέρω, την προάσπιση των σημάτων, των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας, των σχεδίων και υποδειγμάτων, καθώς και των λογοτεχνικών και καλλιτεχνικών έργων. Το σύνολο των κανόνων αυτών συμβάλλει στην ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων, τη δημιουργία θέσεων εργασίας, τη χρηματοδότηση της έρευνας και την προστασία της καινοτομίας. Το 2019 το Γενικό Δικαστήριο και το Δικαστήριο εξέδωσαν πλειάδα σχετικών αποφάσεων με τις οποίες διευκρίνισαν, αφενός, υπό ποιες προϋποθέσεις μπορεί να γίνει δεκτή η καταχώριση σήματος της Ένωσης και, αφετέρου, υπό ποιες περιστάσεις συντρέχει περίπτωση παραποίησης ή απομίμησης προστατευόμενου υποδείγματος ή περίπτωση προσβολής προστατευόμενων γεωγραφικών ενδείξεων.

.....

Όσον αφορά την καταχώριση σήματος της Ένωσης, το Γενικό Δικαστήριο διευκρίνισε ότι κακόπιστη αίτηση καταχώρισης σήματος πρέπει να επιφέρει την ακυρότητά της. Το επίμαχο σήμα αποτελούνταν από το μικρό όνομα του ποδοσφαιριστή Neymar Da Silva Santos Júnior. Κατόπιν αίτησης του ποδοσφαιριστή, κηρύχθηκε η ακυρότητα της εν λόγω καταχώρισης, διότι το Γενικό Δικαστήριο έκρινε ότι δεν ήταν δυνατόν ο αιτών την καταχώριση να μη γνώριζε την ύπαρξη του ποδοσφαιριστή όταν υπέβαλε την αίτηση καταχώρισης του σήματος **NEYMAR**. Επιπλέον, το Γενικό Δικαστήριο αποφάνθηκε ότι κανένας άλλος λόγος, πλην της βούλησής του να εκμεταλλευτεί παρασιτικά τη φήμη του ποδοσφαιριστή, δεν μπορούσε να εξηγήσει την εκ μέρους του υποβολή της αίτησης καταχώρισης του σήματος αυτού.

► Απόφαση *Moreira* κατά *EUIPO – Neymar Da Silva Santos Júnior*
της 14ης Μαΐου 2019, T-795/17

Σε υπόθεση η οποία αφορούσε σήμα κατατεθέν από την εταιρία **adidas**, συνιστάμενο σε τρεις παράλληλες λωρίδες ίσου πλάτους και ίσης απόστασης μεταξύ τους, τοποθετημένες πάνω στο προϊόν προς οποιαδήποτε φορά, το Γενικό Δικαστήριο επικύρωσε την ακυρότητα του επίμαχου σήματος λόγω μη χρήσης, καθότι η adidas δεν απέδειξε ότι το συγκεκριμένο σήμα είχε χρησιμοποιηθεί σε ολόκληρη την Ένωση και ότι είχε αποκτήσει, στο σύνολο του εδάφους της, διακριτικό χαρακτήρα μέσω της χρήσης που του είχε γίνει.

► **Απόφαση adidas κατά EUIPO – Shoe Branding Europe**
της 19ης Ιουνίου 2019, T-307/17

Μια άλλη έννοια του δικαίου των σημάτων επί της οποίας κλήθηκε να αποφανθεί το Γενικό Δικαστήριο είναι εκείνη του σχήματος του οποίου τα ουσιαστικά χαρακτηριστικά είναι αναγκαία για την επίτευξη ενός τεχνικού αποτελέσματος. Το σήμα που υποβλήθηκε στην κρίση του Γενικού Δικαστηρίου ήταν εικονιστικό σήμα που αναπαριστούσε τον **κύβο του Ρούμπικ**. Η καταχώρισή του ακυρώθηκε διότι το Γενικό Δικαστήριο έκρινε ότι το ουσιαστικό χαρακτηριστικό, δηλαδή οι μαύρες γραμμές οι οποίες τέμνονται καθέτως και οριζοντίως σε καθεμία από τις έδρες του κύβου, χωρίζοντας καθεμία εξ αυτών σε εννέα μικρούς κύβους ίδιων διαστάσεων κατανεμημένους σε τρεις σειρές των τριών κύβων, είναι αναγκαίο για την επίτευξη του επιδιωκόμενου τεχνικού αποτελέσματος.

► **Απόφαση Rubik's Brand Ltd κατά EUIPO**
της 24ης Οκτωβρίου 2019, T-601/17

Στο δίκαιο των σημάτων είναι δυνατή η άσκηση ανακοπής κατά αίτησης καταχώρισης όταν υφίσταται κίνδυνος σύγχυσης μεταξύ του σημείου του οποίου ζητείται η καταχώριση και ενός προγενέστερου σήματος. Στην προκειμένη περίπτωση, ο δικαιούχος του **σήματος CHIARA** άσκησε ανακοπή κατά της καταχώρισης σημείου αποτελούμενου, αφενός, από τα δύο λεκτικά στοιχεία CHIARA FERRAGNI με κεφαλαία γράμματα μαύρου χρώματος και τα γράμματα «i» με έντονους χαρακτήρες και, αφετέρου, από εικονιστικό στοιχείο τοποθετημένο πάνω από τα λεκτικά στοιχεία, συνιστάμενο σε σχέδιο που αναπαριστά ένα μάτι με μακριές μαύρες βλεφαρίδες. Το Γενικό Δικαστήριο έκρινε ότι τα σημεία εμφάνιζαν μικρό βαθμό οπτικής και φωνητικής ομοιότητας και ότι διέφεραν σε επίπεδο σχεδιασμού. Επιπλέον, δεδομένου ότι τα οικεία προϊόντα (τσάντες και ενδύματα) πωλούνται γενικώς σε καταστήματα αυτοεξυπηρέτησης, όπου η αγορά στηρίζεται κυρίως σε οπτική επιλογή, οι διαφορές μεταξύ των δύο σημάτων αποκλείουν την πιθανότητα να θεωρήσουν οι καταναλωτές ότι τα προϊόντα έχουν την ίδια προέλευση.

► **Απόφαση Serendipity κ.λπ. («Chiara Ferragni») κατά EUIPO**
της 8ης Φεβρουαρίου 2019, T-647/17

Το Γενικό Δικαστήριο κλήθηκε επίσης να εφαρμόσει τις διατάξεις περί σχεδίων ή υποδειγμάτων, στο πλαίσιο μιας υπόθεσης σχετικής με **σκούτερ**. Πιο συγκεκριμένα, έπρεπε να κριθεί αν το κοινοτικό υπόδειγμα ενός σκούτερ που ανήκει σε κινεζική εταιρία αντέγραφε τα χαρακτηριστικά του σκούτερ **Vespa LX** της ιταλικής εταιρίας Piaggio. Το Γενικό Δικαστήριο σύγκρινε τα δύο μοντέλα και κατέληξε στο συμπέρασμα ότι τα δύο σκούτερ δημιουργούν διαφορετική συνολική εντύπωση και ότι το πρώτο έχει ατομικό χαρακτήρα σε σχέση με το δεύτερο. Ειδικότερα, ενώ στο σκούτερ της κινεζικής εταιρίας κυριαρχούν κατά βάση οι αιχμηρές γραμμές, στο σκούτερ Vespa LX επικρατούν οι στρογγυλεμένες γραμμές. Ως εκ τούτου, το Γενικό Δικαστήριο απέρριψε την προσφυγή της ιταλικής εταιρίας και επέτρεψε την καταχώριση του κινεζικού σκούτερ.

► **Απόφαση Piaggio & C. κατά EUIPO – Zhejiang Zhongneng Industry Group («Vespa»)**
της 24ης Σεπτεμβρίου 2019, T-219/18

OvuDng / Shutterstock.com

Όσον αφορά τις ενδείξεις προέλευσης, το Δικαστήριο επισήμανε ότι η προστασία της ονομασίας «Aceto Balsamico di Modena» (βαλσαμικό ξίδι της Modena), η οποία έχει καταχωριστεί από το 2009 στο μητρώο των προστατευόμενων ονομασιών προέλευσης (ΠΟΠ) και των προστατευόμενων γεωγραφικών ενδείξεων (ΠΓΕ), δεν καταλαμβάνει τη χρήση των μη γεωγραφικών όρων της ονομασίας αυτής, όπως των όρων «aceto» και «balsamico». Επομένως, Γερμανός παραγωγός μπορεί να χρησιμοποιεί στα προϊόντα του τους όρους «balsamico» και «deutscher balsamico».

► Απόφαση Consorzio Tutela Aceto Balsamico di Modena κατά Balema
της 4ης Δεκεμβρίου 2019, C-432/18

Τέλος, το Δικαστήριο κλήθηκε να αποφανθεί επί της πρακτικής του **sampling**, σε σχέση με ενδεχόμενη προσβολή των δικαιωμάτων παραγωγού φωνογραφήματος. Σε υπόθεση που αφορούσε το γερμανικό μουσικό συγκρότημα **Kraftwerk**, το Δικαστήριο έκρινε ότι η άνευ άδειας ενσωμάτωση σε φωνογράφημα, μέσω sampling, ενός ηχητικού δείγματος που έχει ληφθεί από άλλο φωνογράφημα μπορεί να συνιστά προσβολή των δικαιωμάτων του παραγωγού που δεν χορήγησε την άδειά του. Εντούτοις, η χρήση ενός τροποποιημένου και μη αναγνωρίσιμου κατά την ακρόαση ηχητικού δείγματος που έχει ληφθεί από φωνογράφημα δεν συνιστά προσβολή των δικαιωμάτων αυτών, ακόμη και ελλείψει άδειας.

► Απόφαση Pelham κ.λπ.
της 29ης Ιουλίου 2019, C-476/17

balsamic vinegar

Κρατικές ενισχύσεις

Για να διασφαλιστεί η εύρυθμη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς, η Ευρωπαϊκή Ένωση μεριμνά για την τήρηση των κανόνων του ελεύθερου ανταγωνισμού. Μεταξύ των κανόνων αυτών περιλαμβάνονται οι κανόνες που απαγορεύουν στα κράτη μέλη να παρέχουν σε επιχειρηματικούς φορείς επιδοτήσεις στις οποίες δεν έχουν πρόσβαση οι ανταγωνιστές τους. Το 2009 το Δικαστήριο και το Γενικό Δικαστήριο εξέδωσαν πλειάδα αποφάσεων σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις, σε πολύ διαφορετικούς τομείς όπως οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, το ποδόσφαιρο και η Φόρμουλα 1. Στο επίκεντρο πολλών φορολογικών υποθέσεων βρέθηκαν οι αποφάσεις προέγκρισης (tax rulings) με τις οποίες ορισμένα κράτη μέλη επιφύλαξαν σε πολυεθνικές εταιρίες ειδική φορολογική μεταχείριση που κρίθηκε από την Επιτροπή ότι δεν συμβιβάζεται με την εσωτερική αγορά.

Όσον αφορά τις εθνικές αποφάσεις «tax ruling», το Γενικό Δικαστήριο επικύρωσε την απόφαση της Επιτροπής σχετικά με το μέτρο ενίσχυσης που έθεσε σε εφαρμογή το Λουξεμβούργο υπέρ της **Fiat Chrysler Finance Europe (FFT)**, επιχείρησης του ομίλου Fiat η οποία παρέχει χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες στις εγκατεστημένες στην Ευρώπη εταιρίες του ομίλου. Το Γενικό Δικαστήριο επισημάνει ότι η αμοιβή για τις υπηρεσίες αυτές δεν είχε καθοριστεί με βάση τους όρους της αγοράς και ότι η πρακτική αυτή, η οποία εγκρίθηκε από τις λουξεμβουργιανές αρχές, έδωσε στην FFT τη δυνατότητα να μειώσει τη δική της φορολογική επιβάρυνση, εις βάρος των ανταγωνιστών της που υπόκεινται στους συνήθεις κανόνες του λουξεμβουργιανού φορολογικού δικαίου.

► **Απόφαση Λουξεμβούργο και Fiat Chrysler Finance Europe κατά Επιτροπής**
της 24ης Σεπτεμβρίου 2019, T-755/15 κ.λπ.

Αντιθέτως, σε άλλη υπόθεση «tax ruling», το Γενικό Δικαστήριο ακύρωσε την απόφαση της Επιτροπής σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις που χορήγησαν οι **Κάτω Χώρες** στη **Starbucks**. Ειδικότερα, κατά το Γενικό Δικαστήριο, η Επιτροπή δεν απέδειξε ότι η Starbucks είχε αποκομίσει κάποιο ανταγωνιστικό πλεονέκτημα από τη φορολογική μεταχείριση που επιφύλαξαν οι ολλανδικές αρχές στις ενδοομιλικές συναλλαγές του ομίλου Starbucks.

► **Αποφάσεις Κάτω Χώρες, Starbucks κ.λπ. κατά Επιτροπής**
της 24ης Σεπτεμβρίου 2019, T-760/15 κ.λπ.

Όσον αφορά και πάλι την εκτίμηση των φορολογικών μέτρων των κρατών μελών υπό το πρίσμα των κανόνων ανταγωνισμού της Ένωσης, το Γενικό Δικαστήριο διαπίστωσε ότι τόσο ο **πολωνικός φόρος στον τομέα της λιανικής πώλησης** όσο και ο **ουγγρικός φόρος διαφήμισης** είναι συμβατοί με τους κανόνες αυτούς. Το Γενικό Δικαστήριο έκρινε ότι οι φορολογικές αυτές επιβαρύνσεις, οι οποίες δεν πλήττουν τη δραστηριότητα των υποκειμένων στον φόρο με χαμηλά έσοδα, αλλά έχουν χαρακτήρα προοδευτικής κλίμακας για τους υποκειμένους με υψηλό κύκλο εργασιών, δεν παρέχουν, λόγω αυτού του χαρακτήρα και μόνον, ανταγωνιστικό πλεονέκτημα υπέρ των επιχειρήσεων με χαμηλότερα έσοδα. Οι φορολογικοί αυτοί κανόνες είναι συνεπείς προς τον σκοπό της συλλογής εσόδων για τον γενικό προϋπολογισμό, καθόσον οι μεγάλες επιχειρήσεις που μπορούν να επιτύχουν διαφορετικές οικονομίες κλίμακας καταβάλλουν αναλογικά υψηλότερους φόρους από τις μικρές επιχειρήσεις.

► **Απόφαση Πολωνία κατά Επιτροπής**
της 16ης Μαΐου 2019, T-836/16 κ.λπ.

► **και απόφαση Ουγγαρία κατά Επιτροπής**
της 27ης Ιουνίου 2019, T-20/17

Το Γενικό Δικαστήριο ακύρωσε επίσης την απόφαση της Επιτροπής με την οποία είχε κριθεί ότι η παρέμβαση **κοινοπραξίας ιδιωτικού δικαίου μεταξύ ιταλικών τραπεζών** προς στήριξη ενός εκ των μελών της συνιστούσε κρατική ενίσχυση. Η παρέμβαση αυτή ήταν οικειοθελής και αποσκοπούσε στο να προσφέρει στο μέλος που αντιμετώπιζε οικονομικές δυσχέρειες μια πιο συμφέρουσα λύση από την υποχρεωτική παρέμβαση την οποία επιβάλλει η ιταλική νομοθεσία για την επιστροφή των καταθέσεων στους καταθέτες. Κατά το Γενικό Δικαστήριο, η Επιτροπή δεν απέδειξε ούτε τη συμμετοχή του Ιταλικού Δημοσίου στην παρέμβαση αυτή ούτε τη χρήση ιταλικών δημοσίων πόρων και, επομένως, η παρέμβαση αυτή δεν ήταν δυνατόν να χαρακτηριστεί κρατική ενίσχυση.

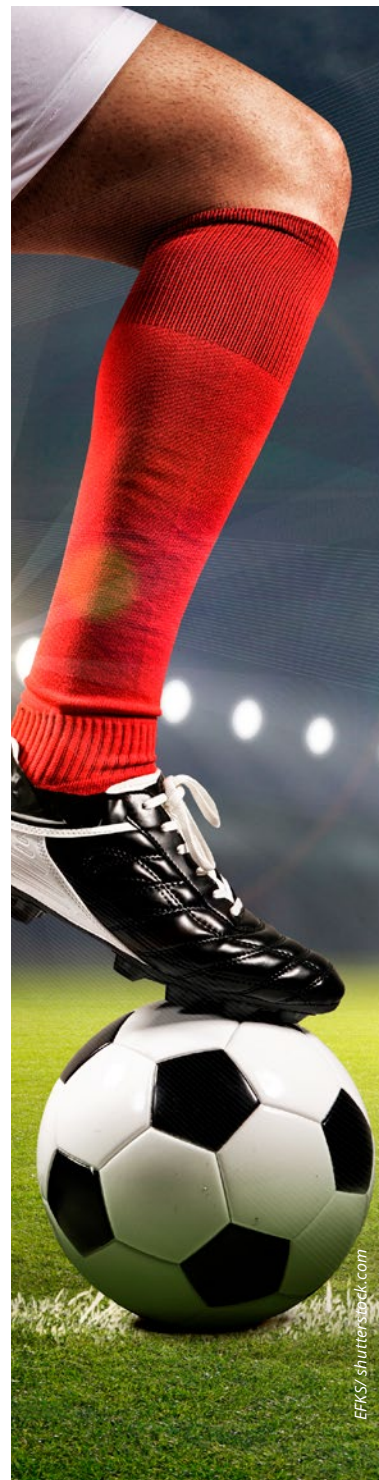
► **Απόφαση Ιταλία κατά Επιτροπής**
της 19ης Μαρτίου 2019, T-98/16 κ.λπ.

Στον τομέα του αθλητισμού, το Γενικό Δικαστήριο ακύρωσε την απόφαση της Επιτροπής με την οποία χαρακτηρίστηκε ως κρατική ενίσχυση το φορολογικό καθεστώς των **ισπανικών ποδοσφαιρικών συλλόγων FC Barcelona, Real Madrid, Athletic Bilbao και Atlético Osasuna**. Σε αντίθεση με τους λοιπούς ισπανικούς αθλητικούς συλλόγους, οι οποίοι υποχρεώθηκαν να μετατραπούν σε αθλητικές ανώνυμες εταιρίες, οι τέσσερις αυτοί σύλλογοι εξακολουθούν να λειτουργούν ως νομικά πρόσωπα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, πράγμα που η Επιτροπή θεώρησε ότι τους παρέχει τη δυνατότητα να υπαχθούν σε χαμηλότερο ονομαστικό φορολογικό συντελεστή. Εντούτοις, κατά το Γενικό Δικαστήριο, η Επιτροπή παρέλειψε να ελέγξει κατά πόσον το προαναφερθέν φορολογικό πλεονέκτημα αντισταθμιζόταν από το γεγονός ότι για τους τέσσερις αυτούς συλλόγους ίσχυε, ως προς τις φορολογικές εκπτώσεις που δικαιούνταν για την απόκτηση νέων παικτών, ένα ανώτατο όριο το οποίο ήταν χαμηλότερο σε σύγκριση με εκείνο των υπόλοιπων συλλόγων.

► **Αποφάσεις Athletic Club και Fútbol Club Barcelona κατά Επιτροπής**
της 26ης Φεβρουαρίου 2019, T-679/16 κ.λπ.

Στον ίδιο τομέα, το Γενικό Δικαστήριο αποφάνθηκε ότι ορθώς η Επιτροπή είχε κρίνει ότι ο νέος ιδιοκτήτης της **πίστας αγώνων αυτοκινήτων Nürburgring**, της οποίας οι παλαιοί ιδιοκτήτες είχαν λάβει κρατικές ενισχύσεις ασυμβίβαστες με την εσωτερική αγορά, δεν έπρεπε να υποχρεωθεί να επιστρέψει τις ενισχύσεις αυτές στις γερμανικές αρχές. Η διαδικασία του διαγωνισμού, μέσω της οποίας ανατέθηκε η εκμετάλλευση και πωλήθηκε η πίστα, διεξήχθη κατά τρόπο ανοικτό, διαφανή και αμερόληπτο, είχε καταλήξει σε τιμή πώλησης σύμφωνη με τις συνήθεις συνθήκες της αγοράς και δεν υπήρχε οικονομική συνέχεια μεταξύ των παλαιών και νέων ιδιοκτητών.

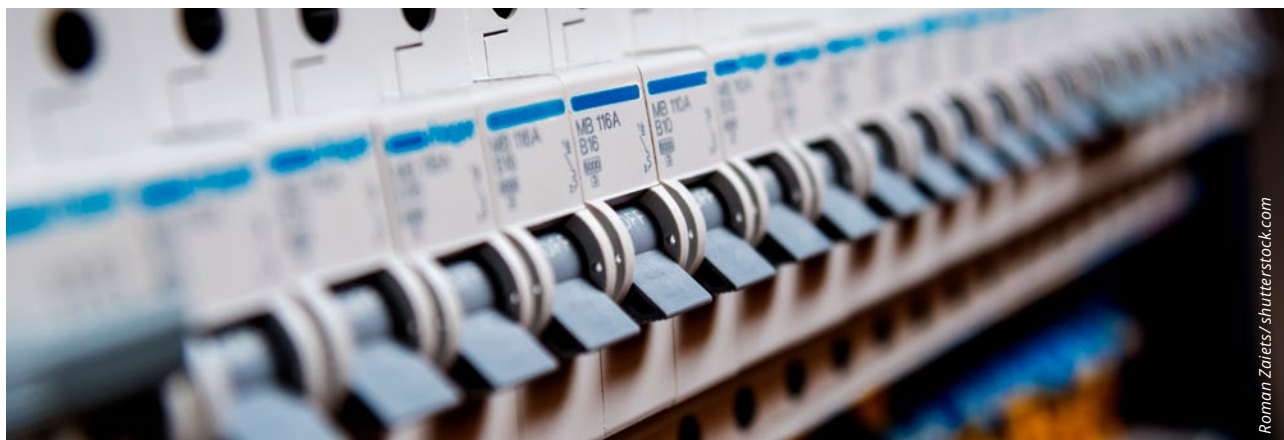
► **Αποφάσεις NeXovation, Inc. και Ja zum Nürburgring eV κατά Επιτροπής**
της 19ης Ιουνίου 2019, T-353/15 κ.λπ.

EFKS/shutterstock.com

Το Δικαστήριο επίσης ακύρωσε, κατ' αναίρεση, την απόφαση της Επιτροπής με την οποία είχε κριθεί ότι ο γερμανικός νόμος για τις **ανανεώσιμες πηγές ενέργειας** ενείχε κρατικές ενισχύσεις καθόσον, αφενός, εξασφάλιζε στις επιχειρήσεις που παράγουν ηλεκτρική ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές τιμή υψηλότερη από την τιμή της αγοράς και, αφετέρου, μείωνε τη συνεισφορά των ενεργοβόρων επιχειρήσεων του παραγωγικού τομέα στη χρηματοδότηση του ως άνω μέτρου της αυξημένης τιμής. Η Επιτροπή δεν απέδειξε ότι στα πλεονεκτήματα που προέβλεπε ο νόμος αυτός εμπλέκονταν κρατικοί πόροι και ότι αυτά συνιστούσαν, ως εκ τούτου, κρατικές ενισχύσεις.

► Απόφαση Γερμανία κατά Επιτροπής
της 28ης Μαρτίου 2019, C-405/16 P

Roman Zolov / shutterstock.com

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ

Το Δικαστήριο ασχολείται κατά κύριο λόγο με:

- **αιτήσεις προδικαστικής απόφασης**, τις οποίες υποβάλλουν τα εθνικά δικαστήρια όταν έχουν αμφιβολίες ως προς την ερμηνεία ή το κύρος μιας πράξης του δικαίου της Ένωσης. Το εθνικό δικαστήριο αναστέλλει τότε τη διαδικασία που διεξάγεται ενώπιόν του και απευθύνεται στο Δικαστήριο, το οποίο αποφαινεται επί της ερμηνείας ή επί του κύρους των σχετικών διατάξεων. Άπαξ και διαφωτιστεί από την απόφαση που εκδίδει το Δικαστήριο, το εθνικό δικαστήριο μπορεί να επιλύσει τη διαφορά την οποία καλείται να διευθετήσει. Για τις περιπτώσεις όπου απαιτείται πολύ ταχεία απάντηση (για παράδειγμα, σε υποθέσεις ασύλου, συννομιμαστών ελέγχων, απαγωγής παιδιών κ.λπ.) προβλέπεται **διαδικασία επείγουσας προδικαστικής παραπομπής («PPU»)**.
- **αιτήσεις αναίρεσης**, με τις οποίες προσβάλλονται αποφάσεις του Γενικού Δικαστηρίου και ζητείται από το Δικαστήριο να τις αναιρέσει.
- **προσφυγές**, οι οποίες έχουν κυρίως ως αίτημα:
 - ♦ είτε να ακυρωθεί πράξη του δικαίου της Ένωσης (**«προσφυγή ακύρωσης»**).
 - ♦ είτε να διαπιστωθεί ότι κάποιο κράτος μέλος παραβίασε το δίκαιο της Ένωσης (**«προσφυγή λόγω παράβασης»**). Αν το κράτος μέλος δεν συμμορφωθεί με δικαστική απόφαση με την οποία έχει διαπιστωθεί παράβασή του, μπορεί να ασκηθεί δεύτερη προσφυγή, η λεγόμενη προσφυγή για **«διπλή παράβαση»**, και το Δικαστήριο μπορεί να του επιβάλει χρηματική ποινή.
- **αιτήσεις γνωμοδότησης**, όταν πρέπει να διερευνηθεί κατά πόσον συνάδει με τις Συνθήκες μια συμφωνία την οποία προτίθεται να συνάψει η Ένωση με τρίτη χώρα ή με διεθνή οργανισμό. Η αίτηση αυτή μπορεί να υποβληθεί είτε από κράτος μέλος είτε από ευρωπαϊκό θεσμικό όργανο (το Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο ή την Επιτροπή).

966 ΝΕΕΣ ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ

641 ΠΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΕΣ ΠΑΡΑΠΟΜΠΕΣ
μεταξύ των οποίων **20** ΡΡΥ

41 ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ
μεταξύ των οποίων
35 προσφυγές λόγω παράβασης και
2 προσφυγές για «διπλή παράβαση»

Κράτη μέλη με τις περισσότερες αιτήσεις προδικαστικής απόφασης:

ΓΕΡΜΑΝΙΑ: 114

ΙΣΠΑΝΙΑ: 64

ΠΟΛΩΝΙΑ: 39

ΙΤΑΛΙΑ: 70

ΡΟΥΜΑΝΙΑ: 49

ΑΙΤΗΣΕΙΣ
ΑΝΑΙΡΕΣΗΣ
ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ
ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ
ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ

266

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ

1

ΑΙΤΗΣΕΙΣ ΔΙΚΑΣΤΙΚΗΣ ΑΡΩΓΗΣ

7

περιπτώσεις στις οποίες διάδικος που αδυνατούσε να ανταποκριθεί στα δικαστικά έξοδα ζήτησε να τύχει δικαστικής αρωγής.

865 ΠΕΡΑΤΩΘΕΙΣΕΣ ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ

601 ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΕΠΙ ΠΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΠΑΡΑΠΟΜΠΩΝ
μεταξύ των οποίων **10** ΡΡΥ

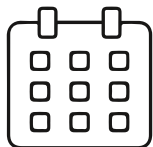
42 ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΕΠΙ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ
σε **25** περιπτώσεις διαπιστώθηκαν παραβάσεις **15** κρατών μελών και σε **1** περίπτωση «διπλή παράβαση»

210 ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΕΠΙ ΑΙΤΗΣΕΩΝ ΑΝΑΙΡΕΣΗΣ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ

σε **28** περιπτώσεις αναιρέθηκε η απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου

1

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ

ΜΕΣΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ
ΤΩΝ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ **14,4** ΜΗΝΕΣ

.....
ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΕΠΕΙΓΟΥΣΑΣ

ΠΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΗΣ ΠΑΡΑΠΟΜΠΗΣ **3,1** ΜΗΝΕΣ

1 102 ΕΚΚΡΕΜΕΙΣ
ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΤΙΣ 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2019

ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ:

Ανταγωνισμός και κρατικές ενισχύσεις	123
Γεωργία	33
Δίκαιο κοινωνικής ασφάλισης	55
Ελευθερίες κυκλοφορίας και εγκατάστασης, καθώς και ζητήματα εσωτερικής αγοράς	94
Μεταφορές	42
Περιβάλλον	60
Πνευματική και βιομηχανική ιδιοκτησία	62
Προστασία των καταναλωτών	81
Τελωνειακή ένωση	22
Φορολογία	94
Χώρος ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης	113

ΓΕΝΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ

Το Γενικό Δικαστήριο εκδικάζει, σε πρώτο βαθμό, προσφυγές που ασκούν τα **φυσικά ή νομικά πρόσωπα (εταιρίες, ενώσεις κ.λπ.)** και **τα κράτη μέλη** κατά πράξεων των θεσμικών και λοιπών οργάνων ή οργανισμών της Ευρωπαϊκής Ένωσης καθώς και αγωγές για την αποκατάσταση των ζημιών που προξενούν τα όργανα ή οι υπάλληλοί τους. Μεγάλο τμήμα των υποθέσεων αυτών είναι οικονομικού ενδιαφέροντος: διανοητική ιδιοκτησία (σήματα, σχέδια και υποδείγματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης), ανταγωνισμός, κρατικές ενισχύσεις και εποπτεία του τραπεζικού και χρηματοπιστωτικού τομέα.

Το Γενικό Δικαστήριο είναι επίσης αρμόδιο να αποφαινεται επί υπαλληλικών υποθέσεων στις διαφορές μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των υπαλλήλων της.

Κατά των αποφάσεων του Γενικού Δικαστηρίου μπορεί να ασκηθεί ενώπιον του Δικαστηρίου αναίρεση, η οποία περιορίζεται σε νομικά ζητήματα. Στις υποθέσεις που έχουν αποτελέσει αντικείμενο διπλού ελέγχου (από ανεξάρτητο τμήμα προσφυγών και στη συνέχεια από το Γενικό Δικαστήριο), το Δικαστήριο εγκρίνει την εξέταση της αίτησης αναιρέσεως μόνον όταν η αίτηση αυτή εγείρει σημαντικό ζήτημα για την ενότητα, τη συνοχή ή την εξέλιξη του δικαίου της Ένωσης.

939 ΝΕΕΣ ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ

848 ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ ΚΑΙ
ΑΓΩΓΕΣ ΕΚ ΤΩΝ
ΟΠΟΙΩΝ

157 σχετικές με τις κρατικές ενισχύσεις και
τον ανταγωνισμό (περιλαμβανομένων
3 προσφυγών κρατών μελών)

270 σχετικές με την πνευματική και
βιομηχανική ιδιοκτησία

87 σε υπαλληλικές υποθέσεις της Ένωσης

334 προσφυγές άλλου είδους
(περιλαμβανομένων 12 προσφυγών
κρατών μελών)

ΑΙΤΗΣΕΙΣ ΔΙΚΑΣΤΙΚΗΣ ΑΡΩΓΗΣ

55 περιπτώσεις στις οποίες διάδικος που αδυνατούσε
να ανταποκριθεί στα δικαστικά έξοδα ζήτησε να τύχει
δικαστικής αρωγής.

874 ΠΕΡΑΤΩΘΕΙΣΕΣ ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ

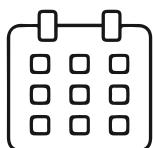
787 ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΕΠΙ
ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ ΚΑΙ
ΑΓΩΓΩΝ ΕΚ ΤΩΝ
ΟΠΟΙΩΝ

102 σχετικές με κρατικές ενισχύσεις και
ανταγωνισμό

318 σχετικές με την πνευματική και
βιομηχανική ιδιοκτησία

107 σε υπαλληλικές υποθέσεις της Ένωσης

260 επί προσφυγών άλλου είδους

ΜΕΣΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ
ΤΩΝ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ

16,9 ΜΗΝΕΣ

ΕΠΙ ΤΟΥ ΣΥΝΟΛΟΥ ΤΩΝ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ
ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ ΠΡΟΣΒΛΗΘΗΚΕ ΜΕ ΑΙΤΗΣΗ ΑΝΑΙΡΕΣΗΣ **30 %**
ΕΝΩΠΙΟΝ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ ΤΟ

1 398 ΕΚΚΡΕΜΕΙΣ
ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΤΙΣ 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2019

ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ:

Ανταγωνισμός	64
Γεωργία	22
Δημόσιες συμβάσεις	15
Κανονισμός Υπηρεσιακής Κατάστασης των υπαλλήλων	141
Κρατικές ενισχύσεις	278
Οικονομική και νομισματική πολιτική	138
Περιβάλλον	12
Περιοριστικά μέτρα	72
Πνευματική και βιομηχανική ιδιοκτησία	274
Πρόσβαση στα έγγραφα	30

ΜΙΑ ΧΡΟΝΙΑ ΕΞΩΣΤΡΕΦΕΙΑΣ ΚΑΙ ΔΙΑΔΡΑΣΗΣ

Α | ΟΙ ΠΙΟ ΣΗΜΑΝΤΙΚΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ

Η σχέση του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης με τα εθνικά δικαστήρια και με τους Ευρωπαίους πολίτες δεν περιορίζεται μόνο στις ένδικες διαδικασίες, αλλά τροφοδοτείται κάθε χρόνο μέσα από πληθώρα επαφών.

Από την άποψη αυτή, το 2019 ήταν πλούσιο σε εκδηλώσεις, συναντήσεις και συζητήσεις, οι οποίες συντελούν τόσο στην ευρύτερη διάδοση του δικαίου και της νομολογίας της Ένωσης όσο και στην πληρέστερη κατανόησή τους.

5 Απριλίου

Ο διαγωνισμός European Law Moot Court γιορτάζει τα 30 του χρόνια

Το Δικαστήριο υποδέχθηκε τις ομάδες που λαμβάνουν μέρος στον τελικό του European Law Moot Court, διεθνούς διαγωνισμού εικονικής δίκης για το δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που γιόρτασε το 2019 την 30ή επέτειό του. Ο διαγωνισμός αυτός, που θεωρείται σήμερα ως το «moot court» με το μεγαλύτερο κύρος σχετικά με το δίκαιο της Ένωσης, έχει ως σκοπό να προωθήσει την πρακτική γνώση του δικαίου της Ένωσης μεταξύ των φοιτητών νομικής. Έλαβαν μέρος περίπου 80 πανεπιστημιακές ομάδες από την Ευρώπη αλλά και από τρίτες χώρες. Η υπόθεση του έτους 2018-2019 αφορούσε την ανεξαρτησία των εθνικών δικαστηρίων, το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης καθώς και τη δυνατότητα των εθνικών δικαστηρίων που δεν αποφαινόμενται σε τελευταίο βαθμό να υποβάλλουν προδικαστικά ερωτήματα στο Δικαστήριο. Μετά τους **περιφερειακούς τελικούς** που διοργανώθηκαν κατά τη διάρκεια της χρονιάς στη **Λιουμπλιάνα, τη Μαδρίτη, τη Φλωρεντία και την Αθήνα**, οι καλύτερες ομάδες κλήθηκαν να συμμετάσχουν στον τελικό που διεξάγεται κατά παράδοση στο Δικαστήριο. Κατόπιν διαβούλευσης της επιτροπής του διαγωνισμού που αποτελούνταν από μέλη του Δικαστηρίου και του Γενικού Δικαστηρίου, η ομάδα του **Καθολικού Πανεπιστημίου του Leuven** (Βέλγιο) ανακηρύχθηκε νικήτρια του διαγωνισμού για το έτος 2019. Το βραβείο του «καλύτερου γενικού εισαγγελέα» απέσπασε η Laura Tribess από το **Πανεπιστήμιο της Γενεύης** (Ελβετία) και το βραβείο του «καλύτερου εκπροσώπου της Επιτροπής» ο Demi van den Berg από το **Πανεπιστήμιο του Nijmegen** (Κάτω Χώρες). Τέλος, το βραβείο των «καλύτερων γραπτών παρατηρήσεων» απονεμήθηκε στο **Πανεπιστήμιο του Osnabrück** (Γερμανία).

3 και 4 Μαΐου

Τελικός του Central and Eastern European Moot Court

Ο τελικός του Central and Eastern European Moot Court, ο οποίος συμπλήρωσε φέτος τα 25 του χρόνια, διεξήχθη επίσης στο Δικαστήριο. Ομάδες 16 πανεπιστημίων της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης παρουσίασαν τα επιχειρήματά τους επί διαφόρων ζητημάτων, όπως η μετανάστευση, ο γενικός κανονισμός για την προστασία των δεδομένων, το κράτος δικαίου και η ευθύνη του κράτους, ενώπιον ομάδας δικαστών του Δικαστηρίου και του Γενικού Δικαστηρίου με προεδρεύουσα τη γενική εισαγγελέα E. Sharpston. Νικήτρια του διαγωνισμού για το έτος 2019 είναι η ομάδα του **Πανεπιστημίου του Ζάγκρεμπ** (Κροατία), η οποία αντιμετώπισε στον τελικό την ομάδα του Εθνικού Πανεπιστημίου «Ακαδημία Mohyla του Κιέβου» (Ουκρανία). Η Julia Jeleńska από το **Πανεπιστήμιο της Βαρσοβίας** (Πολωνία) και η Anna Yatsyshyn από το Εθνικό Πανεπιστήμιο «**Ακαδημία Mohyla του Κιέβου**» (Ουκρανία) έλαβαν τα βραβεία του «καλύτερου αγορητή». Τέλος, το βραβείο των «καλύτερων γραπτών παρατηρήσεων» απονεμήθηκε στην ομάδα του **Πανεπιστημίου του Καρόλου της Πράγας** (Τσεχική Δημοκρατία).

Συζήτηση στρογγυλής τραπέζης «Ο δικαστής και το δίκαιο του ανταγωνισμού»

Το Γενικό Δικαστήριο οργάνωσε συζήτηση στρογγυλής τραπέζης σχετικά με την αξιολόγηση των διαφόρων συστημάτων δικαστικού ελέγχου στο δίκαιο του ανταγωνισμού, τα πρόστιμα, την εξέταση σύνθετων επιχειρημάτων τεχνοοικονομικής φύσης από τα δικαστήρια καθώς και την ψηφιοποίηση των οικονομιών. Σκοπός ήταν η **ανταλλαγή εμπειριών και ορθών πρακτικών** μεταξύ των ανώτερων και ανώτατων δικαστηρίων που είναι αρμόδια στον τομέα του οικονομικού δικαίου. Η στρογγυλή τράπεζα αποτελούνταν από ομάδα έγκριτων ομιλητών: τον Giovanni Pitruzzella, γενικό εισαγγελέα στο Δικαστήριο, τον Stéphane Gervasoni, δικαστή στο Γενικό Δικαστήριο, τον Douglas H. Ginsburg, Senior Judge του United States Court of Appeals for the District of Columbia Circuit και καθηγητή στο George Mason University's Scalia Law School, καθώς και τον καθηγητή Jürgen Kühnen, δικαστή στο Oberlandesgericht Düsseldorf (ανώτερο περιφερειακό δικαστήριο Ντίσελντορφ, Γερμανία).

14 Ιουνίου

18 Σεπτεμβρίου

Διάλεξη-διάλογος «Το Μέγαρο του Δικαστηρίου και η ένταξή του στο αστικό τοπίο»

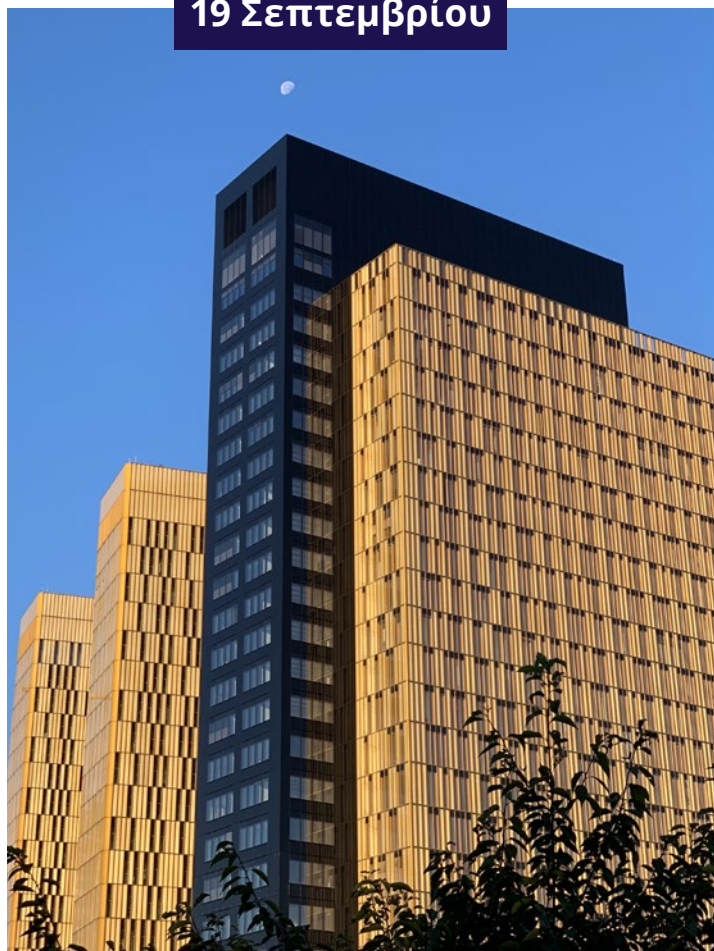
Την παραμονή των εγκαίνιων του τρίτου πύργου διεξήχθη **διάσκεψη-συζήτηση** με θέμα τις αρχιτεκτονικές προκλήσεις που θέτει η κατασκευή ενός κτιριακού συγκροτήματος δικαστηρίων. Κατόπιν της έναρξης των εργασιών της διάσκεψης από τον F. Biltgen (Λουξεμβούργο), δικαστή στο Δικαστήριο και πρόεδρο της επιτροπής «Κτιρίων», τη συζήτηση διηύθυνε ο Antoine Garapon, γενικός γραμματέας του Institut des hautes études sur la justice (IHEJ, Γαλλία). Παρενέβη επίσης ο αρχιτέκτονας Dominique Perrault, ο οποίος σχεδίασε την 4η και την 5η επέκταση του Μεγάρου του Δικαστηρίου, καθώς και ο αρχιτέκτονας Bernard Plattner. Στο πλαίσιο των εγκαίνιων παρουσιάστηκε **έκθεση** με τίτλο «Πνεύμα των νόμων, πνεύμα των τόπων: το χρονικό ενός έργου. Η ανοικοδόμηση ενός δικαστικού μεγάρου για την Ευρωπαϊκή Ένωση», η οποία αποκαλύπτει τα παραλειπόμενα της κατασκευής των κτιρίων του Δικαστηρίου, από την ανέγερση του παλαιού μεγάρου που εγκαινιάστηκε το 1973 μέχρι σήμερα.

Εγκαίνια του τρίτου πύργου

Ο νέος πύργος εγκαινιάστηκε από τον Πρόεδρο Koen Lenaerts, παρουσία της Αυτού Βασιλικής Υψηλότητας Μεγάλου Δούκα Ερρίκου του Λουξεμβούργου και του Πρωθυπουργού του Λουξεμβούργου Xavier Bettel. Με ύψος 115 μέτρα, πρόκειται για το **ψηλότερο κτίριο** του Λουξεμβούργου.

19 Σεπτεμβρίου

25 Σεπτεμβρίου

Συνέδριο επ' ευκαιρία της τριακονταετηρίδας από την ίδρυση του Γενικού Δικαστηρίου

Το Γενικό Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης γιόρτασε τα 30 χρόνια λειτουργίας του. Τα πρώτα μέλη του δικαιοδοτικού αυτού οργάνου, που ιδρύθηκε με την απόφαση του Συμβουλίου της 24ης Οκτωβρίου 1988, ανέλαβαν τα καθήκοντά τους στις 25 Σεπτεμβρίου 1989. Με αυτήν την αφορμή διεξήχθη στη μεγάλη αίθουσα συνεδριάσεων του Μεγάρου του Δικαστηρίου συνέδριο με θέμα «Το Γενικό Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην ψηφιακή εποχή», το οποίο επικεντρώθηκε στα ζητήματα **«Προσβάσιμη δικαιοσύνη»** και **«Αποτελεσματική και ποιοτική δικαιοσύνη»**. Πολλοί εκπρόσωποι ευρωπαϊκών, εθνικών και διεθνών οργάνων, καθώς και καθηγητές νομικής, δικαστές, νομικοί και δικηγόροι από όλα τα κράτη μέλη έλαβαν μέρος στο συνέδριο, παρουσία της Sam Tanson, Υπουργού Πολιτισμού, Στέγας και Δικαιοσύνης του Λουξεμβούργου.

Ημέρα «Ανοιχτές Πόρτες»

Όπως κάθε χρόνο, το Δικαστήριο άνοιξε τις πόρτες του στο κοινό. Η εκδήλωση του έτους 2019 οργανώθηκε τον Οκτώβριο, μετά τα εγκαίνια του τρίτου πύργου του κτιριακού συγκροτήματος του Δικαστηρίου, προκειμένου να παρουσιαστεί και στο κοινό το μοναδικό αυτό κτίριο. **Περισσότεροι από 4 800 επισκέπτες** εμφανίστηκαν στο προαύλιο του Μεγάρου του Δικαστηρίου για να επισκεφθούν το θεσμικό όργανο, ο μεγαλύτερος αριθμός επισκεπτών στα χρόνια διοργάνωσης της εκδήλωσης αυτής. Με **ξεναγήσεις** σε όλες τις γλώσσες, εξηγήθηκε στο ευρύ κοινό η αποστολή και η λειτουργία των δικαιοδοτικών οργάνων και των υπηρεσιών του θεσμικού οργάνου. Τα περίπτερα των υπηρεσιών του Δικαστηρίου που οριοθετούσαν τη διαδρομή (Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου, Γενική Διεύθυνση Πολυγλωσσίας, Ανθρώπινο Δυναμικό, Έρευνα και Τεκμηρίωση, Βιβλιοθήκη, Κτίρια και Ασφάλεια, Μονάδα Συστήματος Περιβαλλοντικής Διαχείρισης και Ελέγχου) υποδέχθηκαν τους επισκέπτες που επιθυμούσαν να γνωρίσουν καλύτερα τη δραστηριότητα του Δικαστηρίου. Οι επισκέπτες είχαν επίσης πρόσβαση στον **27ο όροφο του πύργου**, προκειμένου να απολαύσουν την εξαιρετική πανοραμική θέα. Το Δικαστήριο ήταν το 2019 το μόνο θεσμικό όργανο της Ευρωπαϊκής Ένωσης που οργάνωσε ημέρα «Ανοιχτές Πόρτες» στο Μεγάλο Δουκάτο.

19 Οκτωβρίου

13 και 14 Νοεμβρίου 2019

Σεμινάριο «Υπεράσπιση και ανάδειξη της πολυγλωσσίας»

Από το 2018, έτος που σηματοδότησε την 60ή επέτειο του κανονισμού για το γλωσσικό καθεστώς της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το Δικαστήριο υλοποιεί την «Πρωτοβουλία για την πολυγλωσσία» που συνίσταται σε διάφορες δράσεις με σκοπό την κατανόηση του ρόλου και την αξιοποίηση της πολυγλωσσίας στον νομικό τομέα.

Φέτος, διοργανώθηκε μεταξύ άλλων στο Δικαστήριο, στις 13 και 14 Νοεμβρίου 2019, σεμινάριο για την υπεράσπιση και την ανάδειξη της πολυγλωσσίας.

Μεταξύ των συμμετεχόντων στο σεμινάριο αυτό ήταν η M. Delmas-Marty, ομότιμη καθηγήτρια στο Κολέγιο της Γαλλίας, η M. Gendreau-Massaloux, σύμβουλος του Μονίμου Γραμματέα της Ακαδημίας Επιστημών, ο J. Trabant, μέλος της Ακαδημίας Επιστημών του Βερολίνου-Βραδεμβούργου, καθώς και η Barbara Cassin.

H Barbara Cassin είναι Γαλλίδα φιλόλογος, ελληνίστρια και φιλόσοφος, διευθύντρια ερευνών στο γαλλικό Εθνικό Κέντρο Επιστημονικής Έρευνας (CNRS). Εξελέγη μέλος της γαλλικής Ακαδημίας το 2018.

«Η πρόσκληση του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης μου έδωσε την ευκαιρία, τον περασμένο Νοέμβριο, να ανακαλύψω, με τη συντροφιά της Mireille Delmas-Marty, της Michèle Gendreau-Massaloux και του Jürgen Trabant, το θεσμικό αυτό όργανο. Η επίσκεψή αυτή, στο πλαίσιο της οποίας είχα την ευκαιρία να συναντήσω πρόσωπα-κλειδιά του Δικαστηρίου, όπως τον Πρόεδρο, τον Γραμματέα, τους υπευθύνους των διαφόρων υπηρεσιών, αλλά και τους διερμηνείς που διαδραματίζουν ουσιώδη ρόλο στο έργο του, με εντυπωσίασε και με συγκίνησε. Ενώ η εμπειρία μου από την Επιτροπή στις Βρυξέλλες, όπου ήμουν κάποτε “εμπειρογνώμων υψηλού επιπέδου” στην πάλοι ποτέ επιτροπή πολυγλωσσίας, μου είχε δημιουργήσει κάποιες ανησυχίες, η επίσκεψή μου στο Λουξεμβούργο αποκατέστησε την εμπιστοσύνη μου στην Ευρώπη.

Η γλώσσα της Ευρώπης είναι η μετάφραση, έλεγε ο Umberto Eco. Το Δικαστήριο είναι πράγματι πολύγλωσσο, “λαλεί γλώσσες” και μεταφράζει αδιαλείπτως.

Μπορεί η γαλλική, ως κληρονόμος του ρωμαϊκού δικαίου, να αποτελεί την κοινή γλώσσα των **διασκέψεων**, αλλά η χρήση όλων των γλωσσών της Ένωσης είναι διασφαλισμένη χάρη στους γλωσσομαθείς νομικούς και τους διερμηνείς. Από τη στιγμή που μια υπόθεση εισάγεται σε μία από τις 24 γλώσσες (τη **γλώσσα διαδικασίας**), η απόφαση θα δημοσιευθεί πρωτοτύπως στη γλώσσα αυτή και θα είναι διαθέσιμη, συνήθως αυθημερόν, στις υπόλοιπες 23 γλώσσες. Ανάμεσα σε μια κοινότητα και μια κοσμοθεωρία τις οποίες διαπνέουν τα αγγλικά του *common law* και σε μια κοινότητα και μια κοσμοθεωρία τις οποίες διαπνέουν τα γαλλικά του ρωμαϊκού δικαίου – χωρίς να ξεχνάμε βεβαίως τις έννομες τάξεις κάθε μίας από τις 28 χώρες– συναντούμε συχνότατα έννοιες “μη μεταφράσιμες”: παραδείγματος χάριν το “right” που σημαίνει κάτι σαν δικαίωμα και το “law” που σημαίνει κάτι σαν νόμος. Το πιο εντυπωσιακό, στα μάτια μου, είναι ο τρόπος με τον οποίο μεταφράζονται αυτά τα “μη μεταφράσιμα” μέσω μιας κατά περίπτωση και εξ ανάγκης επίκληση στην επινοητικότητα: το Δικαστήριο διαπλάθει αυτοτελείς έννοιες του δικαίου της Ένωσης. Αυτό ισχύει, παραδείγματος χάριν,

για τον “εργαζόμενο”, τον “σύζυγο”, την “**παράβαση**”: οι λέξεις αυτές ανανοηματοδοτούνται για το δίκαιο της Ένωσης και από το δίκαιο της Ένωσης, καλύπτοντας πιο περίπλοκες και ευρύτερες πραγματικότητες σε σχέση με την αρχική ορολογία.

Με αυτόν τον τρόπο μια γλώσσα βυθισμένη στον κόσμο αναδύεται ως υπερεθνική και αληθινά ευρωπαϊκή γλώσσα. Αυτή η “ευρωπαϊκή γλώσσα” απέχει παρασάγγας από τα ισοπεδωτικά “διεθνή αγγλικά” τα οποία έχουν γίνει κοινός τόπος στις Βρυξέλλες.

Το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με τα δυο αυτά όπλα στο οπλοστάσιό του, δηλαδή, αφενός, τη μετάφραση ως τεχνογνωσία που εμπεριέχει τις διαφορές μεταξύ των γλωσσών και, αφετέρου, την ορολογική επινοητικότητα με την οποία οι διαφορές αυτές, μέσω μιας διαλεκτικής διαδικασίας, εντάσσονται σε μια πιο σύνθετη ενότητα, μπορεί να χρησιμεύσει ως συγκεκριμένο παράδειγμα για μια Ευρώπη ενωμένη στην πολυμορφία.

Το επόμενο στάδιο είναι να ενσωματωθεί στο πλαίσιο μιας προηγμένης μεταφραστικής τεχνολογίας, υποβοηθούμενης υπολογιστικά από λειτουργίες τύπου *Deep Learning*, ο όγκος των εγγράφων που έχουν συνταχθεί σε διάφορες γλώσσες και έχουν μεταφραστεί από το Δικαστήριο, διατηρώντας τον εμπιστευτικό χαρακτήρα τους, προκειμένου να χρησιμοποιηθεί άμεσα ο γλωσσικός πλούτος που έχει σωρευθεί από τους γλωσσομαθείς νομικούς. Μια πρόκληση για την Ευρώπη;»

Barbara Cassin

Οι δικαστές **διασκέπτονται** βάσει σχεδίου απόφασης που έχει συνταχθεί από τον εισηγητή δικαστή στη γαλλική γλώσσα, χωρίς τη συνδρομή μεταφραστών ή διερμηνέων.

Για κάθε υπόθεση ορίζεται μια **γλώσσα διαδικασίας**. Στις προδικαστικές παραπομπές, γλώσσα διαδικασίας είναι η γλώσσα του εθνικού δικαστηρίου που απευθύνεται στο Δικαστήριο. Στις ευθείες προσφυγές είναι η γλώσσα του δικογράφου της προσφυγής.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, θεματοφύλακας των Συνθηκών, μπορεί να κινηθεί **διαδικασία λόγω παράβασης** κατά του κράτους μέλους που δεν τηρεί τις υποχρεώσεις του. Εάν η παράβαση συνεχίζεται, η Επιτροπή ασκεί προσφυγή λόγω παράβασης κατά του εν λόγω κράτους μέλους.

18 και 19 Νοεμβρίου

FORUM ΔΙΚΑΣΤΩΝ

Λαμβανομένης υπόψη της ποικιλομορφίας των νομικών παραδόσεων και συστημάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η στενή σχέση μεταξύ του Δικαστηρίου και των εθνικών δικαστηρίων αποτελεί πρωταρχικό στοιχείο του νομικού συστήματος της Ένωσης. Ο συνεχής διάλογος είναι ουσιώδης για τον σεβασμό του κράτους δικαίου στο οποίο βασίζεται η Ένωση και για την προώθηση της κατανόησης της νομοθεσίας και των συστημάτων των κρατών μελών. Μεταξύ των πολυαριθμών μέτρων που λαμβάνει για την προώθηση του διαλόγου αυτού, το Δικαστήριο διοργανώνει ετησίως, από το 1968, ένα forum δικαστών. Οι συναντήσεις αυτές αποτελούν ευκαιρία για την ενίσχυση της συνεργασίας και της εμπιστοσύνης, όχι μόνο μεταξύ του Δικαστηρίου και των εθνικών δικαστηρίων, αλλά και μεταξύ των ίδιων των εθνικών δικαστηρίων.

Το 51ο Forum Δικαστών έφερε το 2019 σε επαφή για δύο μέρες **159 ανώτατους δικαστές συνταγματικών και ανώτατων δικαστηρίων από 28 κράτη μέλη** και τα μέλη του θεσμικού οργάνου. Ο Πρόεδρος Κ. Lenaerts, στον εναρκτήριο χαιρετισμό του, υπενθύμισε την προσήλωση του Δικαστηρίου στις «σχέσεις του με τα εθνικά δικαστήρια» και υπογράμμισε ότι «σκοπός της συνάντησης αυτής είναι η διάδραση, μια αμοιβαία ανταλλαγή απόψεων που παρέχει και στα μέλη του θεσμικού μας οργάνου τη δυνατότητα να γνωρίσουν καλύτερα τις ιδιαιτερότητες των εθνικών νομικών συστημάτων».

Οι δύο σύνοδοι εργασίας της ολομέλειας ήταν αφιερωμένες στην πρόσφατη νομολογία σχετικά με τις δικονομικές πτυχές των προδικαστικών παραπομπών (υπό τη διεύθυνση του Thomas Bull, δικαστή του Ανώτατου Διοικητικού Δικαστηρίου της Σουηδίας) και στις πρόσφατες νομολογιακές εξελίξεις στον τομέα της δικαστικής ανεξαρτησίας (υπό τη διεύθυνση του Goran Selanec, δικαστή του Συνταγματικού Δικαστηρίου της Κροατίας). Επιπλέον, οργανώθηκαν τρεις συναντήσεις εργασίας με θέμα τη νομολογία σχετικά με τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, για τη δέκατη επέτειό του ως πηγή του πρωτογενούς δικαίου.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΑΝΤΑΛΛΑΓΗΣ ΜΕ ΤΗΝ ACA EUROPE

Το Δικαστήριο οργάνωσε από κοινού με την ACA Europe (Ένωση Συμβουλίων της Επικρατείας και Ανώτατων Διοικητικών Δικαστηρίων της Ευρωπαϊκής Ένωσης) προγράμματα επαγγελματικών ανταλλαγών προκειμένου να παράσχει στους δικαστές των ανώτατων διοικητικών δικαστηρίων κάθε κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης τη δυνατότητα να εμβαθύνουν τις γνώσεις τους στο δίκαιο της Ένωσης.

Η Μαρία Μπάκαβου, εισηγήτρια στο Συμβούλιο της Επικρατείας (Ελλάδα), η οποία μετέσχε σε πρόγραμμα επαγγελματικής ανταλλαγής στο Δικαστήριο, μοιράστηκε τις εντυπώσεις της για την εμπειρία αυτή:

«Το πρόγραμμα αυτό αποτέλεσε μια εξαιρετικά εποικοδομητική εμπειρία: παρέχει σε εκείνους που ενδιαφέρονται για την εσωτερική λειτουργία του Δικαστηρίου τη δυνατότητα να μάθουν πολύ περισσότερα από όσα θα μάθαιναν μετά από έτη θεωρητικών σπουδών. Επιπλέον, καταδεικνύει τον διαρκή ρόλο του Δικαστηρίου ως θεματοφύλακα των κοινών ευρωπαϊκών αξιών. Η επαφή με τα μέλη του Δικαστηρίου αποτελεί το δυνατό σημείο του προγράμματος αυτού και πρέπει να αναπτυχθεί, να αναγνωριστεί και να ενθαρρυνθεί. Είμαι απολύτως πεπεισμένη ότι η εμπειρία αυτή θα ήταν πολύ χρήσιμη για όλους τους δικαστές των συνταγματικών και των ανώτατων δικαστηρίων όλων των κρατών μελών.»

Μαρία Μπάκαβου

ΕΠΙΣΗΜΕΣ ΕΠΙΣΚΕΨΕΙΣ ΣΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ

Προκειμένου να ενθαρρύνει τις θεσμικές ανταλλαγές, το Δικαστήριο διατηρεί τακτικό διάλογο με τα άλλα ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα, τα διεθνή δικαστήρια, τους θεσμούς και τα δικαστήρια των κρατών μελών της Ένωσης.

Σε αυτό το πνεύμα θεσμικών ανταλλαγών, το Δικαστήριο υποδέχθηκε το 2019 τον Mario Draghi, πρόεδρο της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ), τη Laura Codruța Kővesi, Γενική Εισαγγελέα στον νέο θεσμό της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας, την Bente Angell-Hansen, πρόεδρο της Εποπτεύουσας Αρχής της Ευρωπαϊκής Ζώνης Ελευθέρων Συναλλαγών (ΕΖΕΣ), και τον Kees Sterk, πρόεδρο του Ευρωπαϊκού Δικτύου Δικαστικών Συμβουλίων.

Επιπλέον, αντιπροσωπεία του Διεθνούς Δικαστηρίου της Χάγης επισκέφθηκε το Δικαστήριο το 2019.

Το Δικαστήριο υποδέχθηκε επίσης αντιπροσωπείες εθνικών δικαστηρίων, όπως του Συνταγματικού Δικαστηρίου της Ισπανίας (φωτογραφία), του Ανωτάτου Ακυρωτικού Δικαστηρίου της Βουλγαρίας, του Ανωτάτου Δικαστηρίου των Κάτω Χωρών (τμήμα φορολογικών υποθέσεων) (φωτογραφία) και του Δικαστηρίου Μπενελούξ, καθώς και τον Stephan Harbath, Αντιπρόεδρο του Bundesverfassungsgericht (Συνταγματικού Δικαστηρίου της Γερμανίας).

Το Δικαστήριο επισκέφθηκαν επίσης διάφορες προσωπικότητες όπως ο Leo Varadkar, Πρωθυπουργός της Ιρλανδίας, ο Adrej Babiš, Πρωθυπουργός της Τσεχικής Δημοκρατίας, ο Luis Marco Aguiriano Nalda, Υφυπουργός Εξωτερικών της Ισπανίας, ο Raivo Aeg, Υπουργός Δικαιοσύνης της Εσθονίας, ο László Trócsányi, Υπουργός Δικαιοσύνης της Ουγγαρίας, ο Jānis Bordāns, Αντιπρόεδρος της Κυβέρνησης και Υπουργός Δικαιοσύνης της Λεττονίας, ο François Bausch, Υπουργός Μεταφορών και Δημοσίων Έργων του Λουξεμβούργου, ο David Gauke, Υπουργός Δικαιοσύνης του Ηνωμένου Βασιλείου, και ο Hans Dahlgren, Υπουργός Ευρωπαϊκών Υποθέσεων της Σουηδίας.

Τέλος, το 2019 πραγματοποιήθηκε επίσημη επίσκεψη αντιπροσωπείας του Δικαστηρίου στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΔΔΑ) στο Στρασβούργο.

ΣΥΝΕΧΗΣ ΔΙΑΛΟΓΟΣ ΜΕ ΤΟΝ ΝΟΜΙΚΟ ΚΟΣΜΟ

→ Διατήρηση της επικοινωνίας με τα δικαστήρια των κρατών μελών

**ΣΥΝΑΝΤΗΣΕΙΣ ΜΕ
2 824
ΕΘΝΙΚΟΥΣ ΔΙΚΑΣΤΕΣ**

- φιλοξενία εθνικών δικαστών επ' ευκαιρία είτε του ετήσιου Forum είτε εξαμήνης ή δεκάμηνης πρακτικής άσκησης στο γραφείο μέλους του θεσμικού οργάνου
- διοργάνωση σεμιναρίων στο Δικαστήριο
- διαλέξεις προς εθνικούς δικαστές στο πλαίσιο ευρωπαϊκών δικαστικών ενώσεων ή δικτύων
- συμμετοχή στις τελετές για την έναρξη του δικαστικού έτους των ανώτατων και ανώτερων εθνικών δικαστηρίων, και συναντήσεις με τους Προέδρους ή τους Αντιπροέδρους των ανώτατων ευρωπαϊκών δικαστηρίων

→ Προώθηση της εφαρμογής και της κατανόησης του δικαίου της Ένωσης από τους επαγγελματίες του νομικού κλάδου

**753
ΟΜΑΔΕΣ ΕΠΙΣΚΕΠΤΩΝ**

παρακολούθησαν παρουσιάσεις για τις επ' ακροατηρίου συζητήσεις στις οποίες παρευρέθηκαν ή για τη λειτουργία των δικαιοδοτικών οργάνων της Ένωσης

από τις οποίες **223** ήταν ομάδες επαγγελματιών του νομικού κλάδου

**ΣΥΝΟΛΙΚΑ
4 560
ΑΤΟΜΑ**

**272
ΝΟΜΙΚΟΙ ΕΚΑΝΑΝ ΠΡΑΚΤΙΚΗ
ΑΣΚΗΣΗ**

**267
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΙ ΧΡΗΣΤΕΣ**

φοιτητές, ερευνητές και καθηγητές αναζήτησαν υλικό στη Βιβλιοθήκη του θεσμικού οργάνου

ΣΥΣΤΗΜΑΤΙΚΟΤΕΡΟΣ ΔΙΑΛΟΓΟΣ ΜΕ ΤΟΥΣ ΕΥΡΩΠΑΙΟΥΣ ΠΟΛΙΤΕΣ

22 924 ΕΠΙΣΚΕΠΤΕΣ

από τους οποίους οι **4 825** στις «Ανοιχτές Πόρτες»

165 ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝΤΑ ΤΥΠΟΥ

(συνολικά, σε όλες τις γλώσσες, **1 953**)

Κάθε ανακοινωθέν Τύπου μεταφράζεται σε περισσότερες γλώσσες, αναλόγως του ενδιαφέροντος των δημοσιογράφων και του κοινού στα κράτη μέλη. Τα ανακοινωθέντα αυτά είναι διαθέσιμα στον ιστότοπο curia.europa.eu

416 ΤWEEΤ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥΣ TWITTER
ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ, ΤΟ ΟΠΟΙΟ ΕΧΕΙ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΟΥΣ ΑΠΟ
80 000 ΑΚΟΛΟΥΘΟΥΣ

108 ΑΙΤΗΣΕΙΣ ΠΡΟΣΒΑΣΗΣ ΣΕ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΑ ΕΓΓΡΑΦΑ ΚΑΙ ΣΤΑ
ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΑΡΧΕΙΑ ΤΟΥ ΘΕΣΜΙΚΟΥ ΟΡΓΑΝΟΥ

ΠΕΡΙΠΟΥ **28 000** ΑΙΤΗΣΕΙΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ

ΤΑΚΤΙΚΟΣ ΔΙΑΛΟΓΟΣ ΜΕ ΕΠΙΣΗΜΟΥΣ ΚΑΙ ΘΕΣΜΙΚΟΥΣ ΦΟΡΕΙΣ

6 ΠΑΝΗΓΥΡΙΚΕΣ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΕΙΣ

Η ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΣΤΗΝ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ

A | ΣΥΝΕΧΗΣ ΑΝΑΖΗΤΗΣΗ ΤΗΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

Ο Γραμματέας του Δικαστηρίου διευθύνει, υπό την εποπτεία του Προέδρου, τις διοικητικές υπηρεσίες του θεσμικού οργάνου ως γενικός προϊστάμενός τους. Επιβεβαιώνει τον ζήλο με τον οποίο εργάστηκαν οι υπηρεσίες αυτές προς στήριξη του δικαιοδοτικού έργου.

Η ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΣΤΗΝ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

Ένας δικαιοδοτικός θεσμός αποτελεί κατ' αρχάς μια **δομή**, με την κυριολεκτική και τη μεταφορική έννοια, και το έτος 2019 η δομή αυτή ήρθε στο προσκήνιο. Ολοκληρώθηκαν συγχρόνως το τελευταίο στάδιο της κατασκευής του Μεγάρου του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης και το τελευταίο στάδιο της εφαρμογής της μεταρρύθμισης της δικαιοδοτικής δομής της Ένωσης, όπως προκύπτει από τον κανονισμό 2015/2422.

Σε επίπεδο κτιρίων, το θεσμικό όργανο **εγκαινίασε** στις 19 Σεπτεμβρίου 2019 **τον 3ο πύργο**, το ψηλότερο κτίριο του Μεγάλου Δουκάτου, τηρουμένων μάλιστα τόσο των προθεσμιών για την κατασκευή του όσο και του αρχικού προϋπολογισμού και των αυστηρότερων δυνατών περιβαλλοντικών απαιτήσεων. Ο τρίτος πύργος καθιστά δυνατή τη συγκέντρωση σε μία μόνο τοποθεσία, για πρώτη φορά εδώ και 20 χρόνια, όχι μόνο των υπηρεσιών της Γενικής Διεύθυνσης Πολυγλωσσίας που μέχρι πρόσφατα ήταν εν μέρει διασκορπισμένες, αλλά και του συνόλου του προσωπικού του Δικαστηρίου. Πλέον, περισσότερα από 2 200 μέλη του προσωπικού εργάζονται κάτω από την ίδια στέγη και περπατούν καθημερινά στους ίδιους διαδρόμους. Πέρα από την καθημερινή βελτίωση της αποτελεσματικότητας, η συγκέντρωση αυτή αποτελεί σύμβολο της συνοχής που διαπνέει το προσωπικό του θεσμικού οργάνου κατά την εκπλήρωση της αποστολής του στην υπηρεσία της δικαιοσύνης της Ένωσης.

Όσον αφορά τη **θεσμική δομή**, στο πλαίσιο του τρίτου και τελευταίου σταδίου της μεταρρύθμισης του Γενικού Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης ανέλαβαν καθήκοντα 8 ακόμη δικαστές, με αποτέλεσμα ο αριθμός τους να ανέρχεται σε δύο ανά κράτος μέλος. Όλες οι υπηρεσίες του θεσμικού οργάνου παρείχαν υποστήριξη προκειμένου να βοηθήσουν στην αναδιοργάνωση του Γενικού Δικαστηρίου και στην ενσωμάτωση των νέων μελών του, τα δε αποτελέσματα του εγχειρήματος αυτού είναι ήδη απτά, με αισθητή τη μείωση της διάρκειας των διαδικασιών (βλ. σ. 59). Μια σύμπτωση με συμβολική αξία: η ολοκλήρωση της μεταρρύθμισης συνέπεσε με την επέτειο των 30 ετών από την ίδρυση του Γενικού Δικαστηρίου, η οποία εορτάστηκε στις 25 Σεπτεμβρίου, την ίδια ημέρα που είχαν αναλάβει καθήκοντα οι 12 πρώτοι δικαστές το 1989, στο πλαίσιο συνεδρίου με θέμα «Το Γενικό Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην ψηφιακή εποχή» (βλ. σ. 65).

Ένας δικαιοδοτικός θεσμός είναι, όμως, επίσης και μια **διοίκηση**, αποτελούμενη από γυναίκες και άνδρες που μοχθούν καθημερινά για να παράσχουν στήριξη στη δραστηριότητα των δικαιοδοτικών οργάνων.

Η διοίκηση αυτή φιλοδοξεί να βελτιώνει διαρκώς τις υπηρεσίες της από πλευράς **ποιότητας και αποτελεσματικότητας**, προκειμένου να συνδράμει τα δικαιοδοτικά όργανα στην αντιμετώπιση των προκλήσεων που συνδέονται με την αύξηση και την ετερομορφία των ενδίκων διαφορών. Το 2019 ξεκίνησε η υλοποίηση διαφόρων σχεδίων προς την κατεύθυνση αυτή, είτε μέσω της εφαρμογής προηγμένων τεχνολογιών είτε μέσω οργανωτικών αλλαγών.

Λόγου χάρη, η Διεύθυνση Έρευνας και Τεκμηρίωσης εντατικοποίησε τη δραστηριότητά της σχετικά με την προεπεξεργασία των υποθέσεων –όσον αφορά τις αιτήσεις προδικαστικής αποφάσεως και τον μηχανισμό έγκρισης της εξέτασης των αιτήσεων αναιρέσεως– και συνεργάστηκε με τη Διεύθυνση Επικοινωνίας για την κατάρτιση των ανακρινόμενων Τύπου και της ετήσιας Έκθεσης Πεπραγμένων σχετικά με το δικαιοδοτικό έργο. Η Διεύθυνση της Βιβλιοθήκης έθεσε στη διάθεση των χρηστών ένα νέο εργαλείο έρευνας της θεωρίας και εμπλούτισε τον κατάλογό της προκειμένου να συνεχίσει τον μετασχηματισμό της σε ένα κέντρο τεκμηρίωσης όπου προεξάρχοντα ρόλο θα έχει η διαχείριση της γνώσης. Από την πλευρά της, μετά το στάδιο της καταγραφής των αναγκών των γραφείων των δικαστών και των υπηρεσιών, η Διεύθυνση Τεχνολογιών Πληροφορίας συνέχισε τις εργασίες της σχετικά με τον σχεδιασμό ενός ολοκληρωμένου συστήματος διαχείρισης υποθέσεων, για το οποίο η πρόσκληση για την υποβολή προσφορών δημοσιεύθηκε τον Αύγουστο του 2019, και ξεκίνησε την εφαρμογή σχεδίου μεγάλης κλίμακας για την αντικατάσταση του εξοπλισμού πληροφορικής προκειμένου να παρασχεθεί στο προσωπικό του θεσμικού οργάνου η δυνατότητα εξ αποστάσεως εργασίας. Παράλληλα, οι δυνατότητες αξιοποίησης της τεχνητής νοημοσύνης για τις ειδικές ανάγκες του θεσμικού οργάνου παρακολουθούνται εκ του σύνεγγυς και έχουν ήδη καταλήξει στις πρώτες χρήσεις εντός της Γενικής Διεύθυνσης Πολυγλωσσίας, με την εισαγωγή ενός εργαλείου που βασίζεται στη λεγόμενη νευρωνική μετάφραση. Η τεχνολογική αυτή συνδρομή θα παράσχει στην εν λόγω υπηρεσία τη δυνατότητα να αντιμετωπίσει έναν αυξανόμενο φόρτο εργασίας σεβόμενη συγχρόνως τις δύο βασικές αρχές της πολυγλωσσίας: αφενός, την εξασφάλιση σε κάθε πολίτη της δυνατότητας να υποβάλει την υπόθεσή του ενώπιον του Δικαστηρίου στη γλώσσα της επιλογής του και, αφετέρου, την κατοχύρωση της διάδοσης της νομολογίας σε καθεμία από τις 24 επίσημες γλώσσες που μιλούν οι πολίτες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η Διεύθυνση Ανθρώπινου Δυναμικού, συνοδοιπόρος όλων των υπηρεσιών κατά την εφαρμογή των διαφόρων αυτών έργων, προωθεί την επαγγελματική κατάρτιση και την ευεξία στον χώρο εργασίας. Το 2019 σηματοδοτήθηκε από ενέργειες σχετικές με τη παρακολούθηση της εργασίας άλλων υπηρεσιών (jobshadowing), οι οποίες ευνοούν την ανταλλαγή ορθών πρακτικών και μια ολιστική προσέγγιση, με την οργάνωση ενός προγράμματος κατάρτισης σε θέματα διοίκησης για μεσαία

και ανώτερα στελέχη, καθώς και με τη θέσπιση καθεστώτος περιστασιακής τηλεργασίας που εντάσσεται στην τάση εκσυγχρονισμού και ευελιξίας στην οργάνωση της εργασίας.

Τέλος, ένα σύγχρονο δικαιοδοτικό όργανο είναι επίσης **ανοιχτό** στο κοινό και διευκολύνει την **πρόσβαση στις πληροφορίες** και τη **διάδοση της γνώσης**.

Από τον Νοέμβριο του 2019, το Δικαστήριο και τα ανώτατα δικαστήρια που μετέχουν στο **Δικαστικό Δίκτυο της Ευρωπαϊκής Ένωσης** αποφάσισαν να παράσχουν πρόσβαση στο ευρύ κοινό σε όλες τις γλώσσες, μέσω του ιστοτόπου Curia, στις εθνικές αποφάσεις περί προδικαστικής παραπομπής που υποβλήθηκαν από 1ης Ιουλίου 2018, στις αποφάσεις των εθνικών δικαστηρίων που παρουσιάζουν ενδιαφέρον για το δίκαιο της Ένωσης, καθώς και σε διάφορα έγγραφα επιστημονικού ή διδακτικού χαρακτήρα που καταρτίστηκαν από τα δικαστήρια που είναι μέλη του δικτύου αυτού στις γλώσσες στις οποίες επέλεξαν να τα κοινοποιήσουν. Δικαστές, δικηγόροι και ερευνητές από όλο τον κόσμο έχουν πλέον στη διάθεσή τους έναν απaráμιλλο πλούτο εγγράφων σχετικά με το δίκαιο της Ένωσης και την εφαρμογή του στα κράτη μέλη.

Εξάλλου, το θεσμικό όργανο, ήδη δραστήριο στο Twitter και στο YouTube, διεύρυνε τους διαύλους επικοινωνίας του με το κοινό, στο πλαίσιο ανάπτυξης της **ψηφιακής στρατηγικής** του, ανοίγοντας λογαριασμό και στο LinkedIn τον Νοέμβριο του 2019. Η πλατφόρμα αυτή, η οποία αριθμούσε ήδη 30 000 ακολούθους μετά από μερικές ημέρες χρήσης, παρέχει στο Δικαστήριο τη δυνατότητα να μοιράζεται τη δικαιοδοτική και θεσμική επικαιρότητα σε ένα χώρο επαγγελματικής προβολής και, κατ' αυτόν τον τρόπο, να ενισχύει την πρόσβαση των παρατηρητών (νομικών, δημοσιογράφων, πολιτών) σε διάφορες θεματικές της δραστηριότητάς του (παρακολούθηση υποθέσεων, ανακοινωθέντα, εκδηλώσεις).

Τέλος, έχοντας επίγνωση της σημασίας των διά ζώσης συναντήσεων –προς συμπλήρωση των δυνατοτήτων της ψηφιακής τεχνολογίας– το Δικαστήριο παραμένει προσηλωμένο στο **Forum Δικαστών** (σεμινάριο στο οποίο υποδέχεται επί τρεις ημέρες περισσότερους από 150 εθνικούς δικαστές) και στην **ημέρα «Ανοιχτές Πόρτες»**, στην οποία σημειώθηκε φέτος ρεκόρ επισκέψεων (περίπου 5 000 επισκέπτες), γεγονός που αποδεικνύει το ενδιαφέρον του κοινού.

Από τη σύντομη αυτή επισκόπηση των δραστηριοτήτων του 2019 διαφαίνεται η βούληση του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης –δικαιοδοτικού οργάνου που εγγυάται μια Ένωση θεμελιωμένη στο δίκαιο και στον σεβασμό των δημοκρατικών αξιών– να συνεχίσει αποφασιστικά, από θεσμικής και διοικητικής απόψεως, την εκσυγχρονιστική του προσπάθεια, με στόχο την ποιότητα, την αποτελεσματικότητα και τη διαφύλαξη της πολυγλωσσίας προς όφελος των πολιτών.

Alfredo Calot Escobar
Γραμματέας

B | ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΕΠΕΚΤΕΙΝΕΙ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΙΑ ΤΟΥ ΣΤΑ ΜΕΣΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΔΙΚΤΥΩΣΗΣ

Για έναν δημόσιο θεσμό, η ενημέρωση των πολιτών αποτελεί δημοκρατικό καθήκον. Πέραν αυτού, σήμερα η αποτελεσματική επικοινωνία δεν μπορεί παρά να είναι αμφίδρομη. Τα κοινωνικά δίκτυα κατέστησαν απαραίτητα μέσα επικοινωνίας για μια σύγχρονη δημόσια υπηρεσία που επιθυμεί να επικοινωνεί αποτελεσματικά με το κοινό. Χάρη στη χρήση των νέων αυτών μέσων επικοινωνίας, το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης απευθύνεται σήμερα όχι μόνο στους δημοσιογράφους και στους πρωταγωνιστές του νομικού κόσμου, αλλά επίσης, και κυρίως, στους πολίτες. Όλοι οι χρήστες των μέσων κοινωνικής δικτύωσης μπορούν πλέον να λαμβάνουν γνώση των υποθέσεων του Δικαστηρίου και του Γενικού Δικαστηρίου, των δικαστικών αποφάσεων και των προτάσεων, των εκδηλώσεων που οργανώνονται εντός του θεσμικού οργάνου, των προσφερόμενων θέσεων εργασίας ή και άλλων δημοσιεύσεων ειδικού ή γενικού συμφέροντος.

Ήδη πολύ δραστήριο και με μεγάλη επιτυχία στο **Twitter** (δύο λογαριασμοί στα γαλλικά και στα αγγλικά οι οποίοι λειτουργούν από το 2013) και στο YouTube (με κανάλι που λειτουργεί από το 2017), το θεσμικό όργανο επιθυμεί να προωθήσει περαιτέρω τη διάδοση των νομικών πληροφοριών. Η προσέγγιση αυτή εντάσσεται στη συνέχεια της ανάπτυξης της ψηφιακής στρατηγικής του.

Έτσι, από το 2019 το θεσμικό όργανο έχει δικό του λογαριασμό στο μέσο επαγγελματικής δικτύωσης **LinkedIn**. Με όλο και περισσότερους ακόλουθους (από 22 000 τον Νοέμβριο του 2019 σε περισσότερους από 30 000 στις 31 Δεκεμβρίου 2019, δηλαδή αύξηση 34 % μέσα σε δύο μήνες), τα αποτελέσματα της παρουσίας του Δικαστηρίου στην πλατφόρμα αυτή ξεπέρασαν όλες τις προσδοκίες. Το μέσο **ποσοστό αλληλεπίδρασης** των χρηστών στον λογαριασμό του Δικαστηρίου -5,95 % τον Δεκέμβριο- είναι σαφώς υψηλότερο από το μέσο ποσοστό αλληλεπίδρασης στο σύνολο του δικτύου LinkedIn (0,054 %) και κάθε δημοσίευση στον λογαριασμό του θεσμικού οργάνου φτάνει σε περισσότερους από 10 000 χρήστες.

Το Δικαστήριο δημιούργησε για πρώτη φορά το 2019 μια σελίδα Εκδηλώσεων στο Facebook (**Facebook Event**) αφιερωμένη αποκλειστικά στην προώθηση της ημέρας «Ανοιχτές Πόρτες», πριν από την εκδήλωση (με βίντεο εθελοντών,

αντίστροφη μέτρηση και πολλές άλλες πρακτικές πληροφορίες) και κατά τη διάρκεια της εκδήλωσης (με σύντομη επισκόπηση όλης της διεξαγωγής της ημέρας αυτής). Τη σελίδα επισκέφθηκαν περίπου 70 000 άτομα. Ο άνευ προηγουμένου αριθμός των επισκεπτών κατά την ημέρα αυτή (περισσότεροι από 4 800) μαρτυρεί την επιτυχία της εκστρατείας του Δικαστηρίου στο Facebook.

Οι δύο λογαριασμοί **Twitter** του Δικαστηρίου συνέχισαν επίσης την επιτυχημένη λειτουργία τους το 2019, συγκεντρώνοντας άνω των 81 000 ακολούθων στις 31 Δεκεμβρίου 2019 και με μέσο ποσοστό αλληλεπίδρασης μεταξύ 2 και 3 % (κατά πολύ υψηλότερο του μέσου όρου των ποσοστών αλληλεπίδρασης στο σύνολο του Twitter, που ανέρχεται σε 0,03 %).

Δεδομένης της επιτυχίας των δραστηριοτήτων του στο **YouTube**, το Δικαστήριο προσέθεσε το 2019 τρία νέα ενημερωτικά βίντεο που επικεντρώνονται στο έργο του Δικαστηρίου και στις συνέπειες της νομολογίας του για τη ζωή των πολιτών. Τα θέματα που παρουσιάζονται είναι η νομολογία στους τομείς του αθλητισμού, του ψηφιακού κόσμου και του περιβάλλοντος. Η πλήρης σειρά αριθμεί πλέον 13 βίντεο, όλα προσβάσιμα στις 23 επίσημες γλώσσες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Συνολικά, ο αριθμός των προβολών στο κανάλι αυτό αυξήθηκε το 2019 κατά 50 % σε σχέση με το 2018.

Ακολουθήστε μας στα δίκτυα κοινωνικής δικτύωσης!

 [Twitter EN](#)

 [LinkedIn](#)

 [Twitter FR](#)

 [YouTube](#)

Το ποσοστό αλληλεπίδρασης αντιστοιχεί στο ποσοστό των tweet που είχαν ως αποτέλεσμα «like» ή «retweet», πράγμα που αποκαλύπτει το ενδιαφέρον των ακολούθων για τις πληροφορίες που διαδίδονται μέσω Twitter.

Γ | ΕΝΑ ΘΕΣΜΙΚΟ ΟΡΓΑΝΟ ΠΟΥ ΣΕΒΕΤΑΙ ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης ακολουθεί εδώ και πολλά χρόνια μια φιλόδοξη περιβαλλοντική πολιτική, στοχεύοντας στις υψηλότερες προδιαγραφές όσον αφορά την αειφόρο ανάπτυξη και τη διαφύλαξη των φυσικών πόρων.

Η εκτέλεση των οικοδομικών έργων του θεσμικού οργάνου καθώς και η καθημερινή διαχείριση των διαθέσιμων μέσων και εργαλείων έχουν ως βασικό μέλημα τον σεβασμό του περιβάλλοντος, όπως αποδεικνύεται και από την **καταχώριση στο EMAS** (Eco-Management and Audit Scheme) το 2016.

Η **πιστοποίηση EMAS**, η οποία δημιουργήθηκε από ευρωπαϊκό κανονισμό και χορηγείται στους οργανισμούς που πληρούν αυστηρές προϋποθέσεις συναρτώμενες με την περιβαλλοντική τους πολιτική και με τις ενέργειές τους υπέρ της προστασίας του περιβάλλοντος και της βιώσιμης ανάπτυξης, συνιστά σημαντική αναγνώριση των περιβαλλοντικών δεσμεύσεων του Δικαστηρίου και των υψηλών περιβαλλοντικών του επιδόσεων.

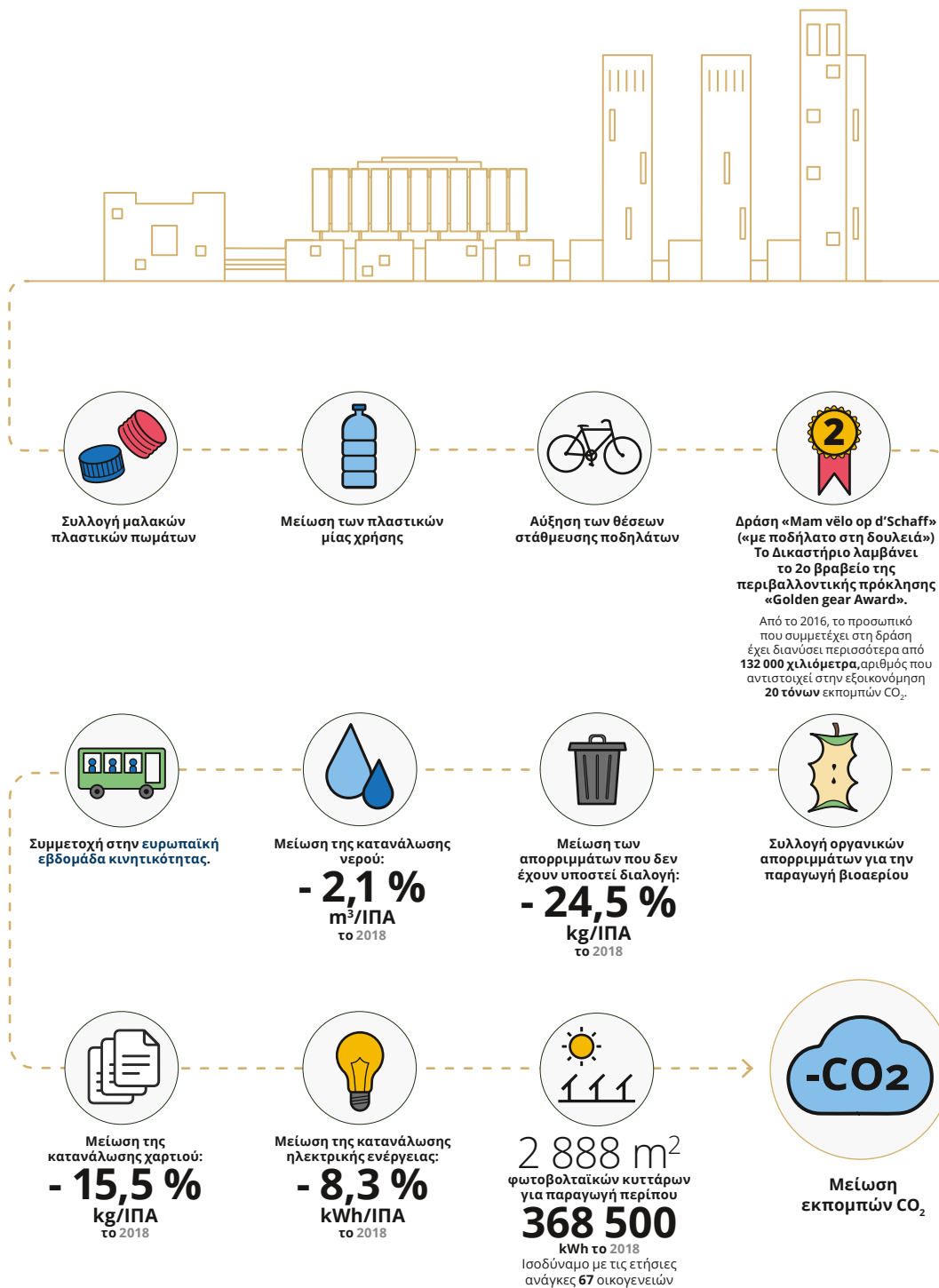
Στην ετήσια **Περιβαλλοντική Δήλωσή** του, το Δικαστήριο προβαίνει σε λεπτομερή απολογισμό των περιβαλλοντικών του επιδόσεων και των υφιστάμενων και μελλοντικών οικολογικών έργων εντός του θεσμικού οργάνου.

Το Δικαστήριο απευθύνεται σε όλους τους νεοπροσλαμβανόμενους υπαλλήλους του, μέσω **διαδικτυακού προγράμματος κατάρτισης**, για να τους ενημερώσει σχετικά με τις περιβαλλοντικές πτυχές της καθημερινής τους εργασίας, προτείνοντας ορθές πρακτικές από πλευράς πληροφορικής και μηχανοργάνωσης γραφείου, χρήσης ενέργειας, ύδατος και επεξεργασίας απορριμμάτων, καθώς και σχετικά με τις μετακινήσεις τους.

Μεταξύ των συγκεκριμένων δράσεων που ανέλαβε, το Δικαστήριο έθεσε ως στόχο να μειώσει κατά 10 %, κατά την περίοδο 2016-2018, το μέρος των **ανακτησίμων απορριμμάτων** από τα απορρίμματα που δεν έχουν υποστεί διαλογή. Με πραγματική μείωση ύψους 24,5 %, η υπέρβαση του αρχικού στόχου είναι αξιοσημείωτη.

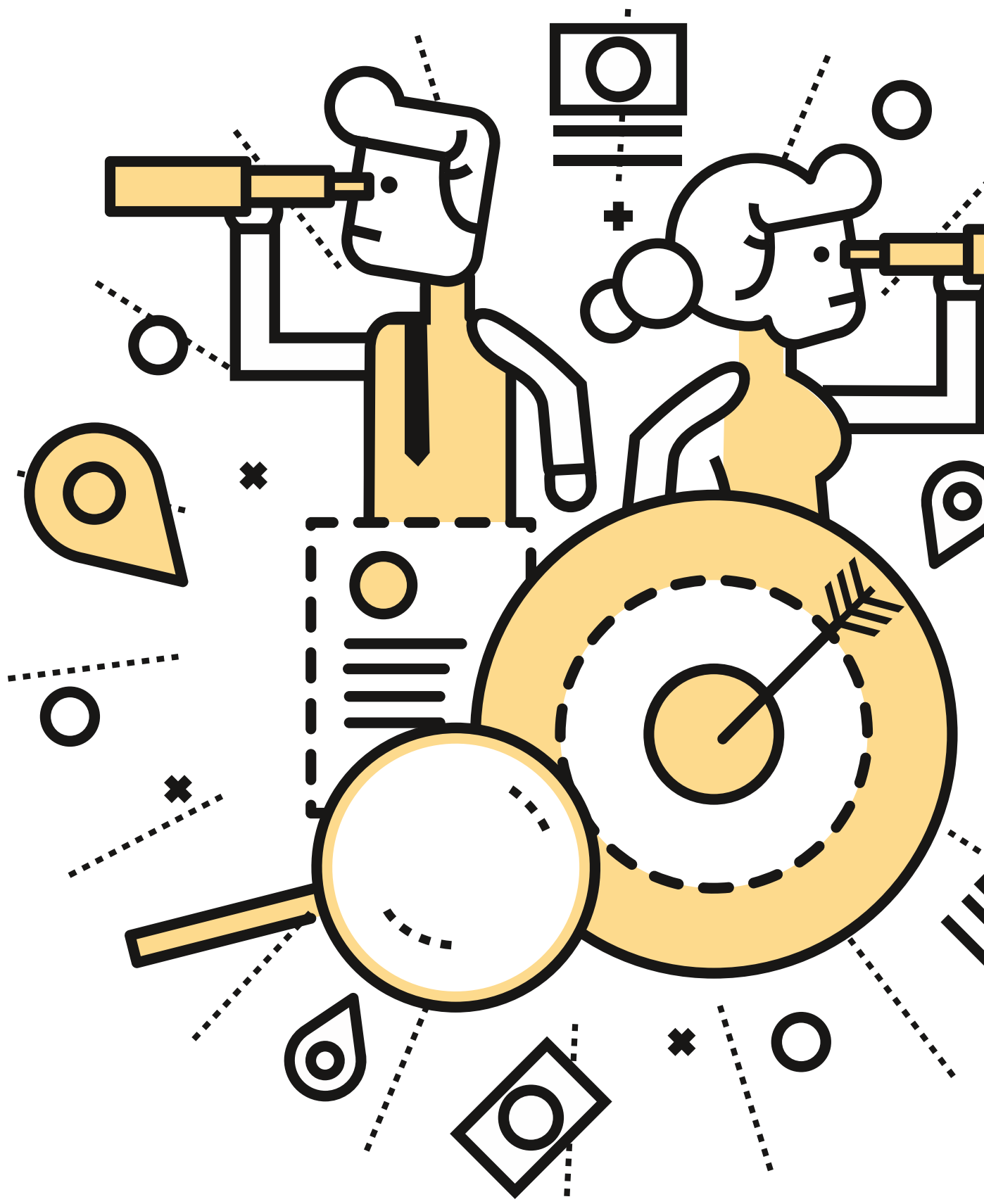
Η **εφαρμογή «e-Curia»** (βλ. σ. 26) για την ανταλλαγή δικαστικών εγγράφων μεταξύ των εκπροσώπων των διαδίκων και των δικαιοδοτικών οργάνων της Ένωσης έχει θετικό περιβαλλοντικό αντίκτυπο. Για παράδειγμα, αν όλες οι σελίδες των διαδικαστικών εγγράφων που υποβλήθηκαν στο Δικαστήριο και το Γενικό Δικαστήριο μέσω της εφαρμογής e-Curia το 2019 (σχεδόν ένα εκατομμύριο) είχαν κατατεθεί σε έντυπη μορφή συνοδευόμενες από σειρά επικυρωμένων αντιγράφων, αυτό θα είχε ως αποτέλεσμα την εκτύπωση περισσότερων από 5 εκατομμύρια σελίδες εγγράφων, που αντιστοιχούν σε περισσότερους από 12,5 τόνους χαρτιού, τα οποία μάλιστα θα έπρεπε να είχαν σταλεί στο Λουξεμβούργο.

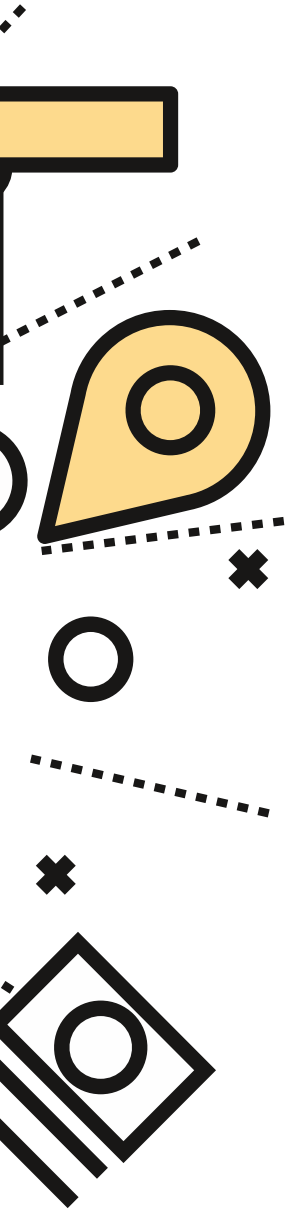

Το ισοδύναμο πλήρους απασχόλησης (ΙΠΑ) είναι μονάδα που καθιστά δυνατή τη μέτρηση της επαγγελματικής δραστηριότητας ανεξαρτήτως των διαφορών όσον αφορά τον αριθμό των ωρών εργασίας ανά εβδομάδα κάθε υπαλλήλου, λόγω διαφορετικών τύπων εργασίας.

Οι **περιβαλλοντικοί δείκτες για το νερό, τα απορρίμματα, το χαρτί και την ηλεκτρική ενέργεια** είναι περίπου ίδιοι με εκείνους του 2018. Οι διακυμάνσεις προσδιορίζονται ποσοτικά με βάση το 2015 ως έτος αναφοράς.

ΜΕ ΤΟ ΒΛΕΜΜΑ ΣΤΟ ΜΕΛΛΟΝ

ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΩΝ ΠΡΟΚΛΗΣΕΩΝ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΔΕΚΑΕΤΙΑΣ

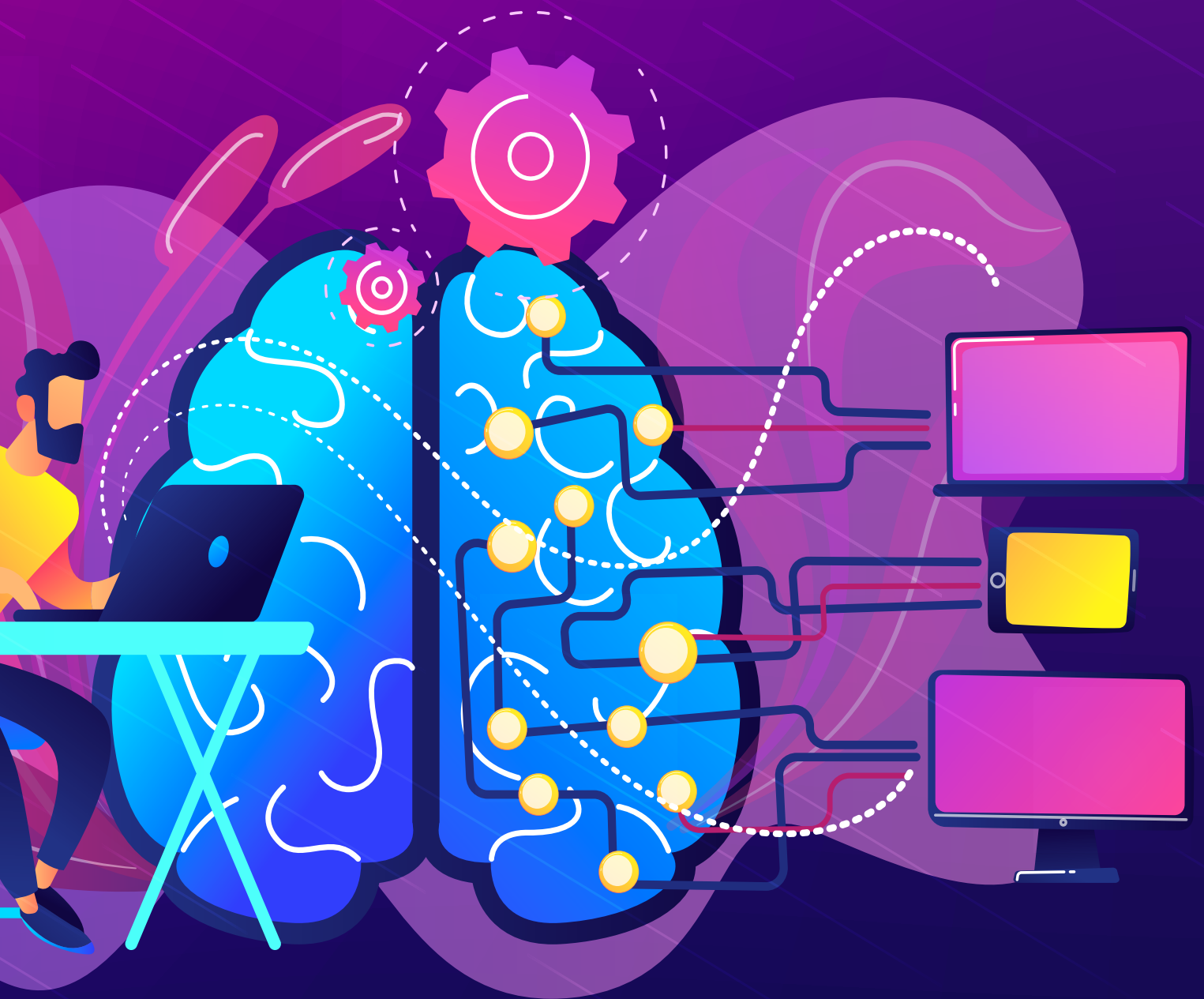
Το 2020 σηματοδοτεί την έναρξη μιας νέας δεκαετίας και προβλέπεται να αποτελέσει έτος καίριας σημασίας για τα δικαιοδοτικά όργανα της Ένωσης σε πολλά επίπεδα.

Στο επίπεδο των ενδίκων διαφορών, ο άνευ προηγουμένου αριθμός των υποθέσεων που εισήχθησαν ενώπιον του Δικαστηρίου και του Γενικού Θεσμικού όργανο μέσα στο 2020: αύξηση της παραγωγικότητας με ταυτόχρονη διατήρηση των ίδιων προτύπων αποτελεσματικότητας και ποιότητας. Η τάση αύξησης του όγκου των ενδίκων διαφορών ενώπιον των δικαιοδοτικών οργάνων της Ένωσης φαίνεται να επιβεβαιώνεται κάθε χρόνο, ενώ πρέπει να αναμένονται περαιτέρω εξελίξεις ιδίως λόγω των συνεπειών του Brexit, της έναρξης λειτουργίας της ευρωπαϊκής εισαγγελίας, καθώς και του πολλαπλασιασμού των διαφορών στον τομέα του τραπεζικού και του χρηματοπιστωτικού δικαίου, καθώς και του περιβαλλοντικού δικαίου κατόπιν της «Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας».

Για να προλάβει τις εξελίξεις αυτές, το Δικαστήριο έχει ήδη αναζητήσει σύγχρονα και αποτελεσματικά μέσα. Συναφώς, οι δυνατότητες της τεχνητής νοημοσύνης κατέχουν σημαντική θέση στις σκέψεις του θεσμικού οργάνου, ιδίως όσον αφορά τις εφαρμογές της στους τομείς της νομικής μετάφρασης, της νομικής έρευνας και της ανάλυσης της νομολογίας.

Σύμφωνα με τον κανονισμό για τη μεταρρύθμιση της δομής των δικαστηρίων της Ένωσης (κανονισμός 2015/2422), το 2020 θα είναι επίσης το έτος κατά το οποίο το Δικαστήριο θα υποβάλει την έκθεσή του για τη λειτουργία του Γενικού Δικαστηρίου στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στο Συμβούλιο και στην Επιτροπή.

ΜΕΙΝΕΤΕ
ΣΥΝΔΕΔΕΜΕΝΟΙ!

Αναζητήστε τη νομολογία του Δικαστηρίου και του Γενικού Δικαστηρίου στην πύλη που θα βρείτε στον διαδικτυακό τόπο Curia:

curia.europa.eu

Ενημερωθείτε για τη νομολογιακή και θεσμική επικαιρότητα:

- διαβάζοντας τα [ανακοινωθέντα Τύπου](#), στη διεύθυνση: curia.europa.eu/jcms/PressRelease
- μέσω συνδρομής στην [υπηρεσία RSS feed](#) του Δικαστηρίου: curia.europa.eu/jcms/RSS
- ακολουθώντας τον [λογαριασμό Twitter](#) του θεσμικού οργάνου: [CourUEPresse](#) ή [eucourtpress](#)
- ακολουθώντας τον λογαριασμό [LinkedIn](#)
- κατεβάζοντας την εφαρμογή **App CVRIA** για έξυπνα τηλέφωνα και ταμπλέτες

Για περισσότερες πληροφορίες όσον αφορά τη δραστηριότητα του θεσμικού οργάνου, μπορείτε να:

- ανατρέξετε στη σελίδα της [Έκθεσης Πεπραγμένων 2019](#): curia.europa.eu/jcms/AnnualReport
 - Ανασκόπηση του έτους
 - Δικαιοδοτικό έργο
 - Έκθεση διαχείρισης
- παρακολουθήστε τα [ενημερωτικά βίντεο στο YouTube](#)

Πρόσβαση στα έγγραφα του θεσμικού οργάνου παρέχεται:

- για τα [ιστορικά αρχεία](#) στη διεύθυνση: curia.europa.eu/jcms/archive
- για τα [διοικητικά έγγραφα](#) στη διεύθυνση: curia.europa.eu/jcms/documents

Επισκεφθείτε το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην έδρα του:

- Το θεσμικό όργανο προσφέρει [προγράμματα επισκέψεων](#) ειδικά προσαρμοσμένα στα ενδιαφέροντα κάθε ομάδας επισκεπτών (παρουσία σε επ' ακροατηρίου συζήτηση, περιήγηση με ξεναγό στα κτίρια και στα έργα τέχνης, άλλες ενημερωτικές επισκέψεις): curia.europa.eu/jcms/visits
- Χάρη στην [εικονική περιήγηση των κτιρίων](#), μπορείτε επίσης να εξερευνήσετε από διαφορετικές οπτικές γωνίες το κτιριακό συγκρότημα χωρίς να μετακινηθείτε από το σπίτι σας: curia.europa.eu/visit360/

Για οποιαδήποτε πληροφορία σχετική με το θεσμικό όργανο:

- Γράψτε μας μέσω του [ειδικού εντύπου επικοινωνίας](#): curia.europa.eu/jcms/contact

ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

Δικαστήριο
L-2925 Luxembourg
Luxembourg
Τηλ. +352 4303-1

Γενικό Δικαστήριο
L-2925 Luxembourg
Luxembourg
Τηλ. +352 4303-1

Το Δικαστήριο στο διαδίκτυο: curia.europa.eu

Το χειρόγραφο ολοκληρώθηκε τον Φεβρουάριο του 2020
Στοιχεία αναφοράς από 31.12.2019

Το θεσμικό όργανο ή οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο που ενεργεί εξ ονόματος του θεσμικού οργάνου δεν φέρει ευθύνη για τον τρόπο με τον οποίο θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν οι ανωτέρω πληροφορίες.

Λουξεμβούργο: Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
Διεύθυνση Επικοινωνίας
Τμήμα Εκδόσεων και Ηλεκτρονικών Μέσων

Φωτογραφίες © Ευρωπαϊκή Ένωση, 2019-2020

Η αναπαραγωγή κειμένου επιτρέπεται υπό την προϋπόθεση ότι αναφέρεται η πηγή.

Η χρήση ή αναπαραγωγή φωτογραφιών ή άλλων εγγράφων των οποίων τα δικαιώματα του δημιουργού δεν ανήκουν στην Ευρωπαϊκή Ένωση απαγορεύεται χωρίς την άδεια των κατόχων των δικαιωμάτων του δημιουργού.

PRINT	QD-AQ-20-001-EL-C	ISBN 978-92-829-3317-6	ISSN 2467-1282	doi:10.2862/13771
PDF	QD-AQ-20-001-EL-N	ISBN 978-92-829-3294-0	ISSN 2467-1517	doi:10.2862/71130

ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ
ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

Διεύθυνση Επικοινωνίας
Τμήμα Εκδόσεων και Ηλεκτρονικών Μέσων

Μάιος 2020

